

ΕΡΑΝΘΟΣ

ΕΚΔΙΔΟΓΑΙ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΑΝ

Έτος Πρώτον.—Εν Κωνστανπόλει τῇ 6 Ἀπριλίου 1888.—Τεύχος ΙΖ'.

Η ΧΟΛΕΡΑ ΕΝ ΕΥΡΩΠΗ ΑΠΟ ΤΟΥ 1884 ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ 1887.

Ἡ τελευταία ἐν Εὐρώπῃ τῆς χολέρας ἐπιδημία εἶχε διαρκέσει ἀπὸ τοῦ 1865—1874, σχεδὸν ἐπὶ δεκαετίαν. Ἀπὸ τῆς τελευταίας ταύτης χρονολογίας μέχρι τοῦ 1884, ἤτοι ἐν περιόδῳ ἐπίσης δέκα ἐτῶν, οὐδὲν χολερικὸν ἐπισυνέβη κρούσμα.

Ἄλλὰ κατὰ τὸ 1883 ἡ τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν μαστιξ ἀνεράνη ἐν Αἰγύπτῳ, ἔνθα ἐντὸς τριῶν ἢ τεσσαρῶν μηνῶν προύξενε τὸν θάνατον τριάκοντα ἕως πενήκοντα χιλιάδων κατοίκων.

Τῇ 13 ἢ 14 Ἰουνίου 1874 εἰσέβαλλον εἰς τὸν στρατιωτικὸν γαλλικὸν λιμένα τῆς Τουλῶνος, πιθανῶς διὰ τοῦ ἐκ Τογκίνου καὶ Κοχιγκίνης προερχομένου μεταβατικῆς πλοίου μετενεχθεῖσα, ὅτι, ἐξ ὧν περὶ τῆς ἀσθενείας ταύτης γνωρίζομεν, ἀδύνατον νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι τὰ ἀπὸ δεκαετίας ἐσβεσμένα σπέρματα ἀνεξωφογήθησαν.

Ἡ ἐπιδημία κατέκλυσε ἀλληλοδιαδόχως τὴν Τουλῶνα καὶ τὴν Μασσαλίαν, ἔθεν διεδόθη εἰς πολλοὺς μεσημβρινούς καὶ βορειοδυτικούς νομούς τῆς Γαλλίας. Μετ' οὗ παλὺ ἐπεξετάθη ἔτι πλέον ἐπὶ τοῦ νομοῦ τοῦ Ση-

κουάνα, τοῦ Κάτω Σηκουάνα, τοῦ Κάτω Λείγερς (Νάντη), μέχρι τῆς Βανδέας (Νήσος Νοκρμουτιέ), ἔνθα ἡ χολέρα μόλις τῇ 10 Ἰανουαρίου τοῦ 1885 ἐσβέσθη.

Κατὰ τὸ 1885 κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἔαρος ἡ χολέρα ἀνεράνη ἐκ νέου ἐν Μασσαλίᾳ, ἀλλὰ κατὰ πάντα τὰ φαινόμενα ἦν ἀπλή τῆς πρώτης ἀναγέννησις καὶ ἀναξωφογήσις. Τῷ 1885 καὶ 1886 ἡ βρεττανική καὶ ἰδίως τὸ φινιστέρον ὑπῆρξαν τὸ θέατρον μικρᾶς χολερικῆς ἐπιδημίας εὐτυχῶς λίαν περιορισμένης. Τοιαύτη ὑπῆρξε ἐν Γαλλίᾳ ἡ πορεία τῆς ἰνδικῆς μάστιγος στοιχιάσης αὐτῇ περὶ τοῦ 13,000 ἕως 15,000 κατοίκους.

Ἐν Ἀλγερίῳ ἡ χολέρα μετηνέχθη παρὰ τοῖς Λαζαρέτοις τῆς Βόνης καὶ Φιλιππουπόλεως ὑπὸ στρατιωτικῶν ἐκ Γαλλίας προερχομένων, κατὰ δὲ τὸν Σεπτέμβριον ἐν Ὁράνῃ καὶ ἐν τῇ δημοσίῳ ἐπαρχίᾳ, ἔνθα ἡ ἔντασις ὑπῆρξε μετρία. Νέα ἐπανάληψις τῆς ἀσθενείας ἐν Ἀλγερίῳ, ὡς καὶ ἐν Τύνιδι, ἔνθα μετηνέχθη ἐκ Γαλλίας ἢ ἐξ Ἰσπανίας.

Ἐν Ἰσπανίᾳ ἡ χολέρα ἤρξατο κατὰ τὸν Αὐγούστον τοῦ 1884 καὶ εἰς τὰ παράλια τῆς Βιναλψῶ, πιθανῶς μετενεχθεῖσα ἐκ Μασσαλίας ἢ ἐκ τῶν λιμένων τῆς Βορείου Γαλλίας. Κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1884—1885 ἀντὶ νὰ ἐκλείψῃ ὀλοτελῶς, ἡ χολέρα

διετηρήθη ἐν σποραδικῇ καταστάσει καὶ ἐπανάλαβε τὴν ἑντασιν αὐτῆς περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1885 ἐν Γουαδαρράνα, παρὰ τῆς Αλικάντη, καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Βαλεντίας, ἔνθα ἀνεπτύχθη ἐπὶ δύο μῆνας, ὅπως διασπαρῆ ἀμέσως κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔαρος καὶ κατακλύση ἄπασαν σχεδὸν τὴν Ἰσπανίαν. Ἐνταῦθα, ὡς καὶ πανταχοῦ, ἡ ἐπιδημία ἐν τῇ γενικῇ αὐτῆς διαδόσει ἠκολούθησε τὴν κίνησιν τῶν μεγάλων τῆς συγκοινωνίας ὁδῶν, μεταδόσασθαι ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν ἐκ τῶν ἐγγυτέρω τῆς ἐστὶα τῆς ἀσθενείας εἰς τὰ ἀπωτέρω κείμενα μέρη.

Ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν ἡ Ἰβηρικὴ χερσόνησος, πλὴν τῆς Πορτογαλλίας, ἀμολύντου διατελεσάτης, εἶχε πληρώσει τὸν βαρύτερον φόνον τῆς Θνησιμότητος 150,000 ἕως 200,000 κατοίκων.

Ἐν Ἰταλίᾳ ἡ χόλερα ἐφάνη τῷ 1884 μετενεχθεῖσα ὑπὸ ἐκ τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας μεταναστευσάντων Ἰταλῶν, οἵτινες ὑπὸ τῆς ἀσθενείας προσβεβλημένοι μετέδοντο αὐτὴν ἐκ τῶν Δυτικῶν εἰς τὰ Ἀνατολικά καὶ Νότια τῆς χερσονήσου.

Κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ ἔαρος τοῦ 1885 μετὰ παύσιν πιθανῶς ἀτελεῖ, ἡ χόλερα ἀνεφάνη ἐν Ἰταλίᾳ, πρῶτον μὲν σποραδικῇ, εἶτα δὲ ἐπὶ μάλλον συγκεντρωθεῖσα, καὶ δύναται μὲν τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἡ δευτέρα αὕτη ἐπιδημία ἦν ἀναζωογονησις τῆς προηγουμένης, δυνατὸν ὅμως νὰ μετηνέχθη καὶ πάλιν ἐκ Γαλλίας, ἔνθα ἡ ἀσθένεια εἶχε ἀρχίσει ἐκ νέου καίτοι λίαν ἀσθενῶς. Κατὰ τὸν Σεπτέμβριον ἡ χόλερα εἰσέβαλλεν εἰς Σικελίαν, ἐν Παλέρμῳ, ἔνθα μεγάλην ἐποίησε θραύσιν, εἶτε ἐκ Γαλλίας, εἶτε ἐξ Ἰταλίας μετενεχθεῖσα.

Τῷ 1885 ἡ χόλερα δὲν ἔπαυσε ποσῶς ἐν Βενετίᾳ, ἔνθα καὶ κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1885-1886 ἐγένοντο μεμονωμένα τινα φρονήματα.

Τὸν Ἀπρίλιον ἐφάνη ἐν Βενετιῳ καὶ τοῖς πέριξ, καθ' ἅπαν δὲ τὸ 1886 μετλητέραν ἢ ὄσσην ἐν τοῖς προηγουμένοις ἐποίησε θραύσιν, ἰδίως εἰς τὰ Ἀνατολικά καὶ Νότια, ἐπὶ τῷ παραλίῳ τῆς Ἀδριατικῆς καὶ κυρίως ἐν Βενετίᾳ ἧτις κατέστη ἡ κεντρικὴ τῆς ἐπιδημίας ἐστία.

Ἐκ τῆς Βενετίας ἡ χόλερα δις μέχρι τοῦ 1886 μετηνέχθη εἰς Τριέστην, ὅθεν διεδόθη εἰς τὰ Αὐστρουγγρικά τῆς Ἀδριατικῆς παραλία, εἰς Ἰστρίαν, εἰς τὰς παραδουναβίους οὐγγρικὰς καὶ κυρίως εἰς τὰς νοτίους ἐπαρχίας. Ἐγένοντο μάλιστα καὶ ἐν Σερβίᾳ, ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ Βοσνίᾳ σποραδικὰ τινα ἀνευ σοβαρᾶς συνεπείας κρούσματα. Ἀλλὰ ταῦτα ἔπαυσαν κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1887 καὶ ἔκτοτε ἡ Αὐστρουγγρία ἔμεινεν ἐντελῶς ἀπρόσβλητος ὑπὸ τῆς χολέρας, ἧτις μόνον 2000-4000 κατοίκων τῆ ἐστοίχισε.

Δὲν συνέβη ὅμως τοῦτο καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, ἧτις καὶ τετάρτην φοράν προσεβλήθη ὑπὸ τῆς χολέρας μηνὶ Ἰουλίῳ ἢ Ἰουλίῳ 1887, πρῶτον μὲν ἐν Κατάνη τῆς Σικελίας, εἶτα δὲ ἐν τῇ ὁμονύμῳ ἐπαρχίᾳ, ἐν τῇ τοῦ Παλέρμῳ τῆς Μεσσίνης, ἧς ἡ πρωτεύουσα ἐγένετο ζωνηρὰ τῆς ἐπιδημίας ἐστία. Μετ' ὀλίγων ἡ χόλερα ἐκ τῆς Σικελίας μετηνέχθη εἰς τὴν Ἰταλικὴν ἤπειρον, ἰδίως ἐν τοῖς πέριξ τῆς Νεαπόλεως καὶ τῆς Ρώμης, καὶ εἰς τὴν Μάλταν.

Ἀναλόγως πρὸς τὰς προηγουμένας καίτοι ἀδύνατος πλὴν τῆς ἐν Κατάνη καὶ πρὸ πάντων τῆς ἐν Μεσσίνῃ, ἡ τελευταία αὕτη ἐπιδημία προξένησε τὸν θάνατον πέντε χιλιάδων κατοίκων ἐκ Σικελίας, ἑκατοντάδων τιῶν μέχρι χιλιάδος ἐπὶ τῆς ἠπείρου καὶ πεντακοσίων ἢ ἑξακοσίων ἐν Μάλτᾳ, ἔνθα μάλιστα ὑπῆρξε λίαν ἐλαφρὰ καὶ περιωρισμένη.

Ἐν συντόμῳ τὸ Ἰταλικὸν βασίλειον συμπεριλαμβανόμενων τῶν νήσων Σικελίας καὶ Σαρδηνίας, ἀπώλεσεν ἐντὸς τεσσάρων ἐτῶν

ἐκ τῆς χολέρας 40000 μέχρι 50000 κατοίκους, φόνον βαρύτερον, αὐξηθέντα ἐκ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἐμπορίου, ἕνεκα τῶν ἐπὶ τῶν ξένων κρατῶν ληφθέντων αὐστηρῶν μέτρων κατὰ τῆς ναυτιλίας τῆς χώρας ταύτης.

Ἐν γένει ἐκ τῆς τελευταίας ἐν Εὐρώπῃ ἐπιδημίας τῆς χολέρας ἀπέθανον ἐν Γαλλίᾳ 15,000 κατοίκων κατὰ τὰ 1884-85-1886, ἐν Ἰσπανίᾳ 180,000 κατὰ τὰ 1884-1885, ἐν Αὐστρουγγρίᾳ 4000 κατὰ τὰ 1886, ἐν Ἰταλίᾳ περίπου 50000 κατὰ τὰ 1884-1885-1886-1887, ἐν Μάλτᾳ 500 τῷ 1887: Τὸ ὅλον ἐν Ἑλῃ τῇ Εὐρώπῃ 250000 κατοίκων, ἧτοι 1 κάτοικος ἐπὶ 3,000 ἐν Γαλλίᾳ, 1 ἐπὶ 600 ἢ 500 ἐν Ἰταλίᾳ, 1 ἐπὶ 100 ἐν Ἰσπανίᾳ, 1 ἐπὶ 9000 ἐν Αὐστρουγγρίᾳ.

Ὁ γενικὸς ὑπολογισμὸς τῶν ἀπωλειῶν τούτων ὑπὸ καθαρῶς ὕλικῆν ἐκτιμωμένην ἔποψιν ἀνέρχεται περίπου εἰς 400 ἑκατομμύρια φράγκων. Ἐτέρα ποσότης, πιθανῶς ταύτης μεγαλητέρα καὶ ἐκ τῶν ζημιῶν τῶν προξενόμενων ὑπὸ τῆς ἀσθενείας, τῆς ἀργίας, τῆς νεκρώσεως τοῦ ἐμπορίου, τῆς κωλύσεως τῆς ναυτιλίας κ. τ. λ. προκίπτουσα, ἦθελεν ἀναβιάσει τὰς ἐντὸς τοῦ τετραετοῦς τούτου διαστήματος ἐκ τῆς χολέρας ἀπωλείας ἐν διακατομμύριον φράγκων περίπου.

Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι βασίζονται εἰς τὴν συνήθη ἐκτίμησιν τῆς ὕλικῆς ἀξίας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς.

ἨΘΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΘΕΑΤΡῶΝ

ΦΙΛΑΡΧΟΣ. Ἐἶνε καὶ ἐν ἄλλο μέσον δωροῦσεως τοῦ λαοῦ, τὸ ὅποιον ἀπορῶ πῶς ἐλημόνησες.

ΦΙΛΑΡΧΟΣ. Ποῦτον;

ΦΙΛ. Τὰ θεάτρα. Καλὸν ἦτο νὰ συστηθῶσι

καὶ θεάτρα, νὰ παιζῶνται τραγωδία, κωμῳδία, ἀκόμη καὶ ἡ Ὀπερα. Ὡ τί ὠρατον πρᾶγμα ἡ Ὀπερα! Ἐνθυμούμικι καὶ ποθῶ πολυλάκις τὴν Ὀπεραν τῶν Περσίων.

ΦΙΛ. Δὲν εἶσαι, βριέπω, τῆς αὐτῆς γνώμης μὲ τὸν ὅστις ᾄριζε τὴν Ὀπεραν, μεγαλοπρεπῆ μωρίαν, πλήρη ἀπὸ μουσικῆν, ὀρχήσεις, μηχανὰς, σκηνογραφίας, καὶ θμῶς μωρίων!!

ΦΙΛ. Τί λέγεις! δὲν σ' ἀρέσκουν τὰ θεάτρα, εὐρημα καὶ παίγιον τῶν προγόνων μας;

ΦΙΛ. Δὲν κατηγορῶ τὰ θεάτρα· τὴν ἀσθένειαν τῶν θεάτρων φοβούμαι, ἀσθένειαν, ἧτις κακὰ ἔσχεν ἀποτελέσματα Δυστύχημα τῷ ὄντι ἦθελεν εἶθαι, ἐν ἀρχίσωμεν τὴν πολιτείαν μας ἀπὸ τὰ καταλύσαντα ἄλλας πολιτείας κακὰ. Ἵπὲρ τὰ τετρακόσια ἔτη ἔζησαν οἱ Ῥωμαῖοι χωρὶς θεάτρα· καὶ ἅπαν ἐκεῖνο τὸ χρονικὸν διάστημα ἐφάνη ὁ καλὸς χρόνος τῆς διαγωγῆς των. Τὰ θεάτρα μετὰ ταῦτα ἐγέννησαν τὴν θεατρομανίαν, ἧτις ἔκαμε τὸν δῆμον νὰ μὴ ἐπιθυμῆ πλέον ἄλλο, παρὰ μόνον ἄ ρ τ ο ν κ α ἰ θ έ α τ ρ α, ὡς ἔλεγεν ὁ Ἰουβενάλιος.

ΦΙΛ. Κατὰ τὴν γνώμην σου λοιπὸν, δὲν πρέπει νὰ ἔχωμεν θεάτρα· τοῦτο μὲ κακοφίνεται. Ἦδὼς ἔχομεν ν' ἀποκτήσωμεν Σοφοκλέας, Εὐριπίδας, Μενάνδρους, καὶ τόσους ἄλλους ἐνδόξους τραγικούς καὶ κωμικούς ποιητάς, χωρὶς θεάτρα;

ΦΙΛ. Δὲν ἀποβάλλω ὀλοτελῶς τὰ θεάτρα, ἀλλὰ δὲν θέλω οὔτε ν' ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὴν περὶ θεάτρων φροντίδα, ἔχοντες τόσα ἄλλα ἀξία παρατηρήσεως, οὔτε νὰ τὰ καταστήσωμεν, ὡς εἶνε τὰ πλείοτερα τῆς Εὐρώπης.

ΦΙΛ. Τῶντι! ἐνθυμούμικι τώρα, ὅτι τὰ καταγοροῦσε καὶ ὁ περίφημος Ρουσσῶς, φοβούμενος μὴ τὰ δεχθῶσιν οἱ συμπολιταὶ του.

ΦΙΛ. Καὶ εἶχε δίκαιον· εἶθε ἤκουαν τὴν συμβουλὴν του! Ἀλλὰ ποῖαν ἀνάγκην ἔχομεν ἡμεῖς τῆς νομισίας τοῦ Ρουσσῶ; Δὲν ἔχομεν ἐλεεινὰ προγονικῶν παρὰ ἀειγμάτων καὶ νομισμάτων, ἔλεγεν ὁ Δημοσθένης, ἀπερ δύναται νὰ μᾶς καταστήσωσιν εὐδαίμονας.

ΦΙΛ. Ἐκατηγόρησέ τις ἐκ τῶν παλαιῶν τὰ σκηνικὰ δράματα;

ΦΥΞ. Αὐτός ὁ φιλόσοφος νομοθέτης, ὁ Σόλων. Ἡ μεγίστη καὶ ἀναγκαιοτάτη ἀνάγκη εἶνε νὰ καλλιεργῶμεν τὰς τέχνας, νὰ προσηλώσωμεν τῶν πολιτῶν τὴν ἐπιμέλειαν εἰς αὐτάς, καὶ ὄχι ν' αὐξάνωμεν τὰς ἀφορμὰς τῆς ἀργίας μὲ τὰ σκηνικὰ θεήματα, τόσον ἐπικινδυνώτερα παρὰ τὰ παλαιὰ, ὅσον ἀναβαίνουν σήμερον καὶ γυναικῆς ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

ΦΙΛ. Τοῦτο ὅμως ἔκαμε τῶν νεωτέρων τὰ θεάτρα καὶ τερπνότερα καὶ πολὺ πιθανώτερα παρὰ τὰ παλαιὰ. Ἄνδρες μιμούμενοι γυναικῆς, δὲν ἤτο δυνατόν νὰ κάμωσι τὴν μίμησιν τελείαν.

ΦΥΞ. Ἐπειδὴ γνωρίζεις τὰ σημερινὰ τῆς Εὐρώπης θεάτρα, δὲν σὲ λανθάνει βέβαια, ὅτι ἡ βασιλεύουσα εἰς τοὺς σκηνικοὺς ἀρετὴ δὲν εἶνε ἡ σωφροσύνη, οὐδ' ὅτι πολλὰ δράματα δὲν εἶνε σωφροσύνης διδασκῆρας.

ΦΙΛ. Ἐγὼ τί δίκαιον πολλὰ θεάτρα ὀλιγὸν διαφέρουν ἀπὸ τὰ χαμαιτυπεῖα· μόνον τοῦτο...

ΦΥΞ. Τομμηρότερον καὶ σαφέστερον ἐκφράζεσαι σὺ παρ' ἐγώ. Οἱ νέοι μας, συχναζόντες τὰ θεάτρα μὲ τὴν ἡδονὴν, ὅσον φυσικῶ τῷ λόγῳ προξενούσιν ὅλα τὰ νεοφανῆ, κινδυνεύουν νὰ φθέρωσιν ἢ καὶ ν' ἀμελήσωσιν ὀλοτελῶς τὴν ἀπαρχιτήτως ἀναγκαιὴν παιδείαν εἰς τοὺς μέλλοντας καὶ θέλοντας νὰ ὦσιν ἐλεύθεροι τῶν τοιούτων. Οἱ σκηνικοὶ μας, ὄντες νέοι καὶ νέαι, πρέπει ν' ἀφίνωσι τὰς ἄλλας ἀναγκαιὰς εἰς τὴν παροῦσάν μας πτωχείαν ἐργασίας, καὶ τὰ οἰκιακὰ ἀπλᾶ τῶν ἡθῆ, διὰ νὰ ἐνασχολῶνται, εἰς τὰ ἔργα καὶ ἡθῆ τῆς σκηνῆς, νὰ μιμῶνται αὐτὰ τὰ γελοῖα ἢ τὰ λυπηρὰ, διὰ νὰ κινῶσιν εἰς γέλωτα ἢ συμπάθειαν τοὺς ἄλλους, νὰ χαίρωνται τοὺς κρότους, ἢ νὰ ὑποφέρωσι τοὺς συριγμοὺς τῶν θεατῶν, δι' ἀργύριον, ἐν ἐνὶ λόγῳ, νὰ γίνωνται καταφρονητοί.

ΦΙΛ. Ἀπορῶ βλέπων ὅτι ἔχεις καὶ σὺ τὴν αὐτὴν κατὰ τῶν σκηνικῶν πρόληψιν, τὴν ὁποίαν ἔχουν ἀκόμη καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐθνῶν οἱ περὶ τὰ τραγῶτα ἀσχολούμενοι.

ΦΥΞ. Τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ Σόλων, ὁ Πλάτων,

ὁ Δημοσθένης, ὁ Ἰσοκράτης, καὶ τόσοι ἄλλοι, τὴν ὁποίαν ἔχεις, φίλε, χωρὶς νὰ τὸ ὁμολογῆς καὶ σὺ.

Κ.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΑΘΟΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΑΣΙΝ

§

Καθ' ἣν ἐποχὴν ἐν τῇ Ρώμῃ ἐλατρεύοντο ἔτι οἱ ἀρχαῖοι θεοί, περικαλλεῖς δὲ ἀνεγείροντο βωμοὶ πρὸς ἕξασιν τῆς μεγαλειότητος τοῦ καπιτωλίου Διός, κάτω ἐκεῖ, ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ παρεσκευάζετο ἡ ἀνατροπὴ τῶν εἰδώλων. Οἱ θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου ἔπαυσαν λατρεύμενοι, οἱ βωμοὶ ἐκλείσθησαν, τὰ μαντεῖα ἐσίγησαν, ταῦτα δὲ ἀντικατέστησαν αἱ θεαὶ ἀρχαῖ, ἃς ἐκήρυττεν ὁ ἀναβάς τὸν Γολγοθᾶ, φέρων ἐπὶ τῶν ἰδίων ὤμων τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

Ἡκιστα ἀρμόδιοι τοῦ νὰ ἐπισκοπήσωμεν, ὡς ἐμπρέπει, τὰ κατὰ τὸν βίον τοῦ Θεανθρώπου Σωτῆρος γεγονότα, ἀρκούμεθα εἰς τὰ κατὰ τὸ πάθος καὶ τὴν Ἀνάστασιν αὐτοῦ συμβάντα, ἀρχὴν ποιούμενοι ἀπὸ τοῦ Λαζάρου, ὃν ὁ ἐκ μὴ ὄντων σύμπαταν τὴν Κτίσιν παραγαγὼν Κύριος, ἐκ νεκρῶν τεταρταῖον ἤγειρε, πιστῶσαι θέλων τὴν κοινὴν ἀνάστασιν.

§

Ἦδη τοῦ σωτηρίου Πάθους ἐγγίζοντος, ὁ Ἰησοῦς ἦν διατρίβων πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅτε ὁ φίλος αὐτοῦ Λάζαρος, νόσῳ βαρεῖα συσχεθεὶς, τέθνηκεν. Τοῦτο διαμνηθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται εἰς Βηθθαίαν, ὡσεὶ στάδια πεντεκαίδεκα ἀπέχουσαν. Ἐκεῖ προῦπήνησαν

αἱ ἀδελφαὶ τοῦ τεθνηκότος Μάρθα καὶ Μάρια ἐπίσης φίλαι τοῦ Διδασκάλου, λέγουσαι αὐτῷ μετὰ δακρύων. Κύριε, εἰ τῆς ᾧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανεν ἡμῶν ὁ ἀδελφός. Πρὸς ταῦτα, ἀντὶ ἀπαντήσεως ὁ Ἰησοῦς ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι καὶ λέγει πρὸς τὸν ὄχλον. Ποῦ τεθήκατε αὐτόν; καὶ αὐτίκα, πάντες προῆγον ἕως τὸ μνήμα. Καὶ τοῦ λίθου ἀρθέντος, ὁ Ἰησοῦς δάκρυα τῷ κειμένῳ καταγαγῶν, ἐφώνησε: Λάζαρε δεῦρο ἕξω. Καὶ εὐθέως ὁ τεθνηκὼς ἐξῆλθε καὶ λυθεὶς τῶν ὠν συνέχετο χειρῶν καὶ τοῦ σουδαρίου, ἀνεχώρησεν οἴκαδε.

Τὸν Λάζαρον τοῦτον, ἡ κοινὴ παράδοσις θέλει, ὅτι, ἐῖα τὴν φόβον, πρὸς τὴν νῆσον Κύπρον διαδιδράσκει, ἐσύστηρον παρὰ τῶν Ἀποστόλων Ἀρχιερεὺς τῆς Κυτιαίων ἀναδείκνυται πόλεως, τριάκοντα ὁ χρόνος ἀναβιώσας θνήσκει καὶ ἐκεῖ θάπτεται, ἔτι δ' ὅτι, μετὰ τὴν ἀναβίωσιν, μηδὲν τινος ἐσθίειν χωρὶς γλυκαζόντος.

Ἀπεικόνισμα τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου, εἶναι τὸ μέχρις ἡμῶν περισώθεν ἔθος, τοῦ νὰ περιέρχωνται ἑμίλος παιδῶν, ὧν εἰς κεκαλυμμένους διὰ δάφνης, ἀνὰ τὰς θύρας τῶν οἰκιῶν, προαγγέλλοντος τὴν ἔλευσιν τοῦ ἔαρος καὶ λυμῶντος; ὡς ἀμοιβὴν τοῦ ἰδιορύθμου ἄσματός του κερμάτια τινα χρυσοῦ, ἢ καὶ αὐγά, ἐπευχομένου « νὰ τὰ εὐλογῆσῃ ὁ Χριστὸς καὶ ὁ ἅγιος ἀρέντης Λάζαρος.»

§

Κυριακὴ τῶν Βαίων. Τὴν ἐπισῦσαν, μετὰ τὸ ἐγεθῆναι τὸν Λάζαρον ἐκ νεκρῶν, ὁ Ἰησοῦς ἐπιβεβηκὼς τῷ πῶλῳ, εἰσῆει τὴν Ἱερουσαλήμ. Οἱ δὲ παῖδες τῶν Ἑβραίων, ὑπέριπτον αὐτῷ τὰ ἱμάτια, κλάδους φοινίκων ἐν χειρὶ περιφέροντες καὶ βοῶντες ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυὶδ. Περὶ ταύτης τῆς ἐορτῆς, ὁ Προφήτης Ζαχαρίας προεφήτευσεν λέγων:

« Καίρε σφόδρα θύγατερ Σιών. Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοι πραῦς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ πῶλον ὄνου, υἱὸν ὑπόζυου.» Ζαχαρ. Θ. 9.

§

Μεγάλη Δευτέρα. Κατὰ ταύτην ἡ Ἐκκλησία μνεῖαν ποιεῖται τοῦ μακαρίου Ἰωσήφ τοῦ Παγκάλου, καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Κυρίου καταραθείσης καὶ ξηρανθείσης συκῆς. Δικαίως ἡ Ἐκκλησία ὡς τύπον τοῦ Ἰησοῦ λαμβάνει Ἰωσήφ τὸν Πάγκαλον. Καθάπερ ἐκεῖνος εἰς δορυγμα λάκκου ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν κρύπτεται καὶ ἀκολούθως τριάκοντα ἀργυρίαις πιπράσκειται, οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ ἰσκαρίθμοις ἀπειμπωλεῖται καὶ εἰς τάρον ἐγκλείεται! Περὶ δὲ τῆς συκῆς ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος λέγει. «Πρωίας δὲ ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν, ἐπέπεισε, καὶ ἰδὼν συκὴν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλθεν ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὔρεν ἐν αὐτῇ, ἢ εἰμὴ φύλλα μόνον· καὶ λέγει αὐτῇ. Μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκὴ.» (Ματθ. ΚΑ. 18, 19.) Κατηράθη δὲ παρὰ Χριστοῦ ἡ συκὴ κατὰ Ἰσίδωρον τὸν Πηλουσιώτην, ὅτι τὸ ξύλον τῆς παραβάσεως τοῦτο ἦν, οὐ καὶ τοῖς φύλλοις εἰς σκέπην εἰ παραβάντες ἐγρήσαντο καὶ ἐξηράνθη μηκέτι καρπὸν ἐνεγκεῖν αἴτιον ἁμαρτίας. Εἰκονίζεται δὲ ἡ ἁμαρτία πρὸς τὴν συκὴν, ὅτι καὶ ἐκείνη ἔχει τὸ γλυκαζόν τῆς ἡδονῆς, τὸ κολλητικὸν τῆς ἁμαρτίας, καὶ τὸ τραχύνον ὕστερον καὶ δριμύσσον διὰ τῆς συνειδήσεως.

§

Μεγάλη Τρίτη. Ἐν ταύτῃ ἡ Ἐκκλησία μνεῖαν ποιεῖται τῆς τῶν δέκα παρθένων παραβολῆς, ἣν ὁ Κύριος ἀναβαίνων εἰς Ἱερσόλυμα τοῖς ἰδίῳις Μαθηταῖς ἔλεγεν, εἰς ἐλεημοσύνην προτρέπων ἑμῶς τε διδάσκων, πρὸ

του τέλους άπαντας έτοιμους είναι, προς ύπαντησιν του άληθινού Νυμφίου, διά των άγαθών πράξεων, και μέλιστα της έλεημοσύνης, ώσπερ και διά του Ίωσηρ σωρροσύνης αντιποιείσθαι, και διά της συκής, καρπόν πνευματικόν προβάλλεσθαι.

§

Μεγάλη Τετάρτη. Οι θεοί πατέρες έθέσπισαν κατά ταύτην μνείαν ποιείσθαι της άλευφάσης τον Κύριον μύρω Πόρνης γυναικός. Τον Κύριον ήμωv εις Έρροσλύμα, εν τη οικία Σίμωνος του λεπρού γενομένου, γυνή πόρνη αύτῷ προσήλθε και κατέχεεν επί της κεφαλής αυτού τό πολύτιμον εκείνο μύρον. Τέταχται δέ ενταύτη, ίνα άπανταχού άνακηρύττεται « ό έποίησεν αύτη εις μνημόσυνον » αύτης» (Προβλ. Ματθ. ΚΣΤ. 14.) 'Ην δ' ή γυνή αύτη άλλη της Μαρίας, άδελφής του Λαζάρου, ως και ή οικία και ό καιρός άλλος. Διότι άλλη μέν ή οικία Μαρίας και Μάρθας και άλλη ή Σίμωνος του λεπρού και εκείνη μέν την του μύρου χρίσιν ενήργησε πρό εξ ήμερών του Πάσχα, ή δέ πόρνη πρό δύο ήμερών, ως ό Ιερός Μάρκος φησίν. « 'Ην δ' » δέ τό Πάσχα και τά άζυμα μετά δύο ήμέρας, και όντος αυτού εν Βηθανία εν οικία » Σίμωνος του λεπρού, κατακειμένου, ήλθε » γυνή κτλ. (Μαρκ. ΙΑ. 3.) Οι θεοί Ευαγγελισται και τό του μύρον είδος προσέθησαν, ό δέ θεός Μάρκος προστίθησιν, ότι και τό άγγελος συνέτριεν υπό της σπουδής ή γυνή. 'Ην δέ τό μύρον εκείνο, κατά τον Ιερών Έπιράνον, συνθεθειμένον εξ ειδών μέν και άλλων πολλών, μέλιστα δ' εκ τούτων, εξ άνθέων σύμυνης (μοσχολιβάνου) κινναμώμου ευώδους (κανέλλας) καλάμου άρωματικού και ελαίου.

Δ Θ. ΚΑΛΕΜΗΣ

ΕΟΡΤΙΑ ΚΑΙ ΑΓΩΝΕΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ

Ο ιδεώδης τύπος του τελείου ανθρώπου διά τούτς Έλληνες ήτο ω ρ α ί α ψ υ χ ή εν σ ω μ α τ ι ω ρ α ί ω. Διόπερ μετ' ιδιαιζούσης έπιμελείας ήσχολούντο περὶ την γυμναστικήν, ήτις ύπερ πᾶν άλλο μαρφόνει τό σώμα, κωλλόνει τὰ μέλη και εν γένει παρέχει εύρυθμον ευεξίαν. Ούκ ύπήρχεν Έλληνική πόλις μη έχουσα γυμνάσιον κατάρδενδρον χλωιδες και πολλάκις λαμπρῶς και πλουσίως κεκοσμημένον εν φειπρεσβύτεροι εξήσκουν τούς νεωτέρους και οι δεξιώτεροι τούς άπαιροτέρους. Η γυμναστική έθεωρείτο προσέτι παρ' Έλλησιν ως άξιόλογος και άπαράκλιτος εισαγωγή εις τούς πολεμικούς των νέων άσκήσεις. 'Ιδίως όμως ότε ό σκοπός της γυμναστικής εν τῷ βίω των Έλλήνων δέν περιρίζεται μόνον εις την σωματικήν άσκησιν, τούτο καταρχίνετο κατὰ τὰς εορτάς των θεών. 'Εν αύταίς, ότε πρός τούς θεούς προσέφερον και έπεδεικνυον αι Έλληνίδες πόλεις ότι εξαίρετων και κλλιστων είχαν τών άριστων καρπών τὰς άπαρχάς, τὰ άξιολογώτατα των Ιερείων, τὰς τελειοτάτας της τέχνης εκδηλώσει, πᾶν τέλος ότι ήδύνατο νά ευχαριστήσῃ και εύρρήνη και ευχαριστήσῃ τούς άθανάτους, τότε έθεώρουv πρέπον προσέτι νά δείξωσιν εις αυτούς και τὰ άριστα των σωμάτων εν τη τελειοτάτη άναπτύξει της γυμναστικής δεξιότητος και της των μελών ευεξίας. Τιοιουτοτρόπως κατὰ τὰς εορτάς των θεών πλην των θυσιών και πομπών πλην των άσμάτων και των μουσικών χορών έτελοῦντο και άγῶνες, καί' ούς έπεδεικνυέτο και έθραβεύετο ή των μυώνων εύτομία και ή των μελών εύρυθμία και περὶ τον δρόμον εύστροφία και ταχύτης. Αί δέ τοιχῦται των πόλεων εορταί ήσαν πλείσται άνά την Έλλάδα. Μόναι αι 'Αθηναί έπέκεινα των ογδοήκοντα κατ' έτος έτέλειον, καθ' ός πλούσιαι και πένητες, ελεύθεροι και δουλοι παρεδίδοντο εις παιδράν εύφροσύνην και εις άπόλαυσιν της ανθρωπίνης δε-

ξιότητος και της ευγενούς τέχνης. Των τοπικών τούτων εορτών, ὧν ή λαμπρότης ήτο τό επιφανέστατον δείγμα της άκμής των πόλεων, δέν ήτο μόνον σκοπός ή χαρμόσυνος ένασχόλησις των κατοίκων των πόλεων, εν αϊς αύται έτελοῦντο και των εις αύτάς προερχομένων ζένων εξ άλλων πόλεων του βασιλείου δέν παρείχον μόνον διδασκαλίαν και φρονηματισμόν, άλλ' ειχον και άλλην σπουδαίαν και ύψηλοτέραν αξίαν. Δηλαδή έχρησίμευον ως σχολεία σκοπών έχοντα την διάδοσιν της άγωνιστικής παρὰ τούτς προσερχομένους και παρεσκεύαζον εν οικογενειακῷ κύκλῳ τούς ευτυχέας εκείνους βροτούς, αϊτινες έμελλον ν' άναδειχθῶσι νικηταί εν τούτς μεγάλοις εθνικύς άγῶσι, τιμῶντες έαυτούς και τον οϊκον και την πόλιν, ήτις έτρεφε τοιαῦτα τέκνα.

Κατὰ τὰς επισήμους ταύτας εορτάς ήνωῦντο άπαντες υπό την προστασίαν των οικείων θεών εν ειρήνῃ και ήμονία ήν άπήτει ή τέλεισι των κοινών θυσιών και ήτις καθιερούτο διά της ενεχερίας, ήτοι της Ιερᾶς άνακωχής· οι δέ δεσμοί αι συνδέοντες αυτούς ήσαν ή κοινή των επισήμων θεών λατρεία, αι μεγάλαι έμπορικαι πανηγύρεις αι συνηωμέναι μετὰ των εορτών, ή χαρά και ή φαιδρότης πάντων των επί τῷ αύτῷ άθροίζομένων φιλοθεαμόνων, ούς νύφρανεv ή θεα των πανηγυρικών άγώνων, ή άπόλαυσις της τέχνης και τό τερψιθυμον, τό λαμπρόν θέαμα του άνθους της ανθρωπότητος σινηθροισμένου επί τό αύτό, όπως έπευφημίτη τούς νικῶντας, εν άγῶσι των όποιων άθλων δέν ήτο ό πλούτος ή άλλα γήινα αγαθά άλλ' ή πάσης άλλης κτήσεως υπερτέρα ιδεώδης δόξα· ή τιμή της ενώπιον του λαού νίκης, και εις κλάδος θαλερός κοπτόμενος εκ του Ιεροῦ δένδρου των άθανάτων σύμβολον άμάραντον της άληθεμανήτου νίκης, ήν ήρατο εν μέσῳ της συρροής του πλήθους εν μέσῳ κτιρίων περικαλλεστάτων εν μέσῳ των ώρασιτέρων θεών όσων έπλασεν ή ανθρωπινή διάνοια. Οι άγῶνες οὔτοι ήσαν τέσσαρες, τὰ 'Ισθμια, τὰ Νέμεια, τὰ Πύθια, και τὰ 'Ολύμπια τούτους έρχό-

μεθα ένα έκαστον ιδωμεν πῶς και ποῦ και πῶς έτελειέτο:

Α'. ΙΣΘΜΙΑ. 'Ο Περικλῆδης επί των Κυψελίδων εν τη άκμῇ διγλαδῆ της Κορούvθου ιδρουσαν τὰ 'Ισθμια ή μάλλον κατέστησε πανελλήνιον την εορτήν ταύτην. Καθ' έκαστον τρίτον έτος τό έαρ, έτελοῦντο τὰ 'Ισθμια εντός παλαιού άλσους πιτύων. Την εορτήν ταύτην άνθεείκνυον λαμπράν και φαιδρουν τούς θεατάς γυμνικῶν άγῶνες νεανιῶν και άνδρῶν, μουσικῶν άγῶνες, και ίπποδρομία.

'Εκείνοι αϊτινες άνδεικνύοντο νικηταί ελάμβανον θαλερόν στέφανον σελίνου. Την άγωνοθεσίαν, ήτοι την προκήρυξιν και διάταξιν του άγῶνος και των διορισμών των κριτών, ειχον οι Κορούvθιοι. Εις τὰ 'Ισθμια ήθροίζοντο πλείσται όσαι φιλοθεάμενες εξαίρουμένων των 'Ηλείων, αϊτινες δέν συμμετείχον των άγώνων· ιδίως δε προσείρχοντο θεαταί και άγωνισταί εκ των περιχώρων, της Σικυῶνος, των βορείων πόλεων της Αρκαδίας, της Αιγίνης, των Μεγάρων των Θιβῶν. (Ι των 'Αθηναίων θεωροί, ήτοι οι επίσημοι αντιπρόσωποι της πόλεως, οι στελλόμενοι εις την εορτήν, ειχον εν αύτῇ της προεδρίας εις αυτούς παρέχετο εν τη τιμητική θέσει τόπος τόπος, όσον κατελάμβανε καταπετασθεν τό Ιστίον της θεωρίδος εντός του πλείου διγλαδῆ έρ' οὔ ειχε πλεύσει εις Κόρινθον ή επίσημος αύτη πρεσβεία.

Β'. ΠΥΘΙΑ. 'Εν Δελφοῖς έτελειέτο εκ παλαιού καθ' έκαστον ογδοον έτος θυσία εις τον 'Απόλλωνα ήτις παγκυλοουθείτο υπό άγῶνος κισαρφδών, άδόντων παιξνα εις τον θεόν. Η εορτή όμως αύτη αναδιοργανώθη τῷ 590 π.χ. δηγλαδῆ μετὰ τον Ιερὸν πόλεμον, ως εξής: έτελειέτο καθ' έκαστον τέταρτον έτος τον δελφικόν μήνα Βουκλίκιον 'Ο άγών κ.θ' όν οι άγωνοδίκαι διωρίζοντο υπό των άμφικτυόνων, άντι έκταετηρικου έγεινε τριετηρικός. Προσετέθησαν δε εις τον άρχικόν άγῶνα των κισαρφδών, άγῶνες άπλητων, άγῶνες γυμνηκοί, και ίπποπικοί, τελούμενοι εν τῷ παρὰ την πεδιάδα κτισθέντι ιδίῳ ίπποδρομίῳ της Κίρρας. Μία

δὲ τῶν κυριωτέρων ἀναμειρωμάτων τοῦ ἀγῶνος ὑπῆρξεν ὅτι οὗτος ἀπὸ χρηματίτου ἐγένετο στεφανίτης, ἦτοι ἀντὶ χρημάτων, ἅτινα μέχρι τοῦδε ἐδίδοντο, ἐδίδετο εἰς τοὺς νεκρῶντας ὡς ἄλλον στέφανος ἐκ τῆς ἱερᾶς δάφνης τοῦ Ἀπόλλωνος κατὰ τὰ Τέμπη, ἅτινα συνεδίοοντο πρὸς τὸν δελφικὸν θεὸν ἐν τῇ λατρείᾳ.

Γ'. NEMEIA. Τὰ Νέμεια ἀγῶν καὶ οὗτος στεφανίτης ἦγοντο ἐν κυλάδι τοὺς τῶν Κλεωνῶν, καλουμένη Νεμέα. Ἐν Νεμέᾳ, ἐν χρόναις παλαιαῖς ἐτελεῖτο, νεκρώσιμος τις ἑορτὴ εἰς τιμὴν τοῦ προῦρου θανάτου Ἀρχεμῆδου, ἧτις ἐπειτα καθιερώθη ὡς ἑορτὴ τοῦ Νεμείου Διὸς. Ἐπίσης καὶ οὗτος ὁ ἀγῶν ἀναμειρωθή, δηλαδὴ προσετέθη εἰς αὐτοὺς ἀ γ ὠ ν μ ο υ σ ι κ ὸ ς ἀγῶν γυμνακός, καὶ ἀγῶν ἱππικός. Ἡ ἀναμειρωσις χρωστέεται εἰς τοὺς Ἀργείους, οἵτινες ἐπραξάν τοῦτο θέλοντες νὰ ἐλαττώσωσι τὴν ἰσχὺν, ἣν εἶχον ἀποκτήσει ὁ Σικυώνιος Κλεισθένης διὰ τῆς συμμετοχῆς αὐτοῦ εἰς τὴν ἀνάσθωσιν τῶν Πυθίων, καὶ οἱ Κορινθιοὶ τύραννοι ἰδρύνοντες τὰ Ἴσθμια.

Τὰ Νέμεια δὲ ἰδρυέντα ὑπὸ τῶν Ἀργείων τῷ 473 π.χ. ἦγοντο τακτικῶς καθ' ἕκαστον τρίτον ἔτος, κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ἀγῶνος οἰκριαί, οἵτινες ἐκαλοῦντο Ἑλληνοδικαί, ἔφερον ἐνδύματα πένημα, ὁ δὲ στέφανος δι' οὗ ἐστεφανοῦντο ἦτο συνήθως ἐκ σελίνου.

Μετέειχον τῶν ἀγῶνων πλὴν τῶν ἰδρυτῶν Ἀργείων καὶ οἱ Ρόδιοι, ἰδίως ὅμως Ἀρκάδες, Ἀχαιοί, Αἰγινῆται, Ἡλείοι καὶ Ἀθηναῖοι.

Δ'. ΟΛΥΜΠΙΑ. Οὐδεὶς τῶν λαμπρῶν τούτων ἀγῶνων δύναται νὰ παραβληθῆ πρὸς τὴν ἀκμὴν καὶ τὴν λγμψιν τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων. Οὐδεὶς αὐτῶν ἐκέκτητο τὴν ζωὴν καὶ τὴν κίνησιν, τὴν βουὴν καὶ τὴν χαρμοσύνην, τὴν συρροὴν τῶν ἀμύλων, ἧτις ἐχύνετο ὑπὸ πάσης τῆς βασιλευσῆς εἰς τὴν πεδίον τῶν Ὀλυμπίων καθιστώσα τὸν ἀγῶνα ἐν τῇ ἀληθεστάτῃ τῆς λέξεως σημασίᾳ ἀγλαΐσμα τοῦ λαοῦ.

Καὶ οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες κατ' ἀρχὰς ἦσαν τοπικοί, ἦδη ὅμως ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐγενίαν Πελοποννησιακοί, εἴτα δὲ ἀνεπτυχθήσαν καὶ

εἰς γενικοὺς, τῷ δὲ 696 Π.Χ. παρουσιάζεται ὁ πρῶτος ἐξ Ἀθηνῶν Ὀλυμπιονίκης, μετ' ὀλίγα ἔτη λαμβάνουσι στεφάνους Συμωναῖοι Συρακούσιοι καὶ Θεσσαλοὶ περὶ δὲ τὸ 600 Π.Χ. εὐρίσκονται ἀναγεγραμμένοι νικηταὶ ἐξ ἀπασῶν τῶν πόλεων.

Ὁ ἀγῶν ἐτελεῖτο καθ' ἕκαστον πέμπτον ἔτος κυρισσόμενος ὑπὸ Ἡλείων κηρύκων τοῦ Κρονίδου Διὸς, οἵτινες περιφερόμενοι ἀνὰ πᾶσαν τὴν πελοπόννησον ἔφεραν τὸ ἀγγελμα τῶν σπουδῶν καὶ ἐκήρυσσον τὴν ἱερὰν ἐκχειρίαν, ὑποσχόμενοι ἀσουλῆαν καὶ ἀτφάλειαν εἰς τοὺς μέλλοντας ἀγωνιστὰς τῶν ἐπικειμένων ἀγῶνων, ἀπασα ἢ πρωτεύουσα κατέθετε τὰ ὄπλα, ἀναμένουσα τὴν μεγάλην τοῦ θεοῦ ἑορτὴν τελομένην κατὰ τὴν πρώτην πανσέληνον μετὰ τὰς θερινὰς τρυφάς.

Ἐπὶ δὲ τῷ ἀκούσματι τῆς ἑορτῆς ἐσπευδὸν οἱ ἀγωνισταί, τὰ πλήθη τῶν θεατῶν καὶ ἐμπόρων εἰς τὴν Ἡλιὸν ὄπισθεν, ἡ ἱερὰ πομπὴ διὰ τῆς ἱερᾶς ἰδοῦ παρακολουθουμένη ὑπὸ ἀπείρου πλήθους καὶ ἐκλεκτῶν σπαγίων μετέβαινε εἰς τὴν Ὀ λ υ μ π ι α ν εἰς τὸ περικαλλὲς μουσεῖον τὸ πλῆρες μεγαλοπρεπῶν κτιρίων καὶ περικαλλῶν ἀγαλυμάτων.

ΙΔΩΜΕΝ ΤΟΙΝΥΝ ΤΑ ΜΕΡΗ ΕΞ ΩΝ ΣΥΝΕΚΕΙΤΟ Η ΟΡΑΙΑ ΕΚΕΙΝΗ ΟΛΥΜΠΙΑ. Ἡ Ὀλυμπία συνέκειτο ἐκ δύο μερῶν, τὸ ἕτερον τούτων ἢ Ἄλτις τὸ ἱερὸν τοῦ Διὸς τέμενος περισταίχιζετο ὑπὸ τείχους, τοῦ ὑπάρχοντος τὸ ὑπὸ λαμπρᾶς στοᾶς περιβαλλόμενον μέτωπον ἀπέτειλε ἐπίτημον εἰσοδὸν εἰς τὴν Ἄλτιν. Εἰς τὴν Ἄλτιν ἐκειτο τὸ μεγαλοπρεπέστερον τῶν κτιρίων τῆς Ὀλυμπίας, ὁ ναὸς τοῦ Διὸς, ὃν ἐκτίησεν ὁ Ἡλείος Λίθων ἐν σμηνῷ Δωρῆα ρυθμῷ κοσμησας τὰ ἐξωτερικὰ αὐτοῦ πρόθυρα δι' ἀναγλύρων μετωπῶν, ἐφ' ὧν παριστάνοντο οἱ ἄθλοι τοῦ Ἡρακλέους. Ἐν τῇ ἐποχῇ ὅμως, καθ' ἣν ἡ τέχνη ἐφθασεν ἐν Ἀθήναις εἰς ἀπροσπέλαστον ὕψος, οἱ Ἡλείοι θέλοντες νὰ διακοσμήσωσι λαμπρότερον καὶ ἐπιφανέστερον τὸν ναὸν τοῦ πατρὸς θνητῶν καὶ ἀθανάτων, ἐκάλεσαν ἐκεῖθεν τοὺς ἐνδοξοτέρους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀριστοτέχνους Φειδίαν, Πάναινα, Παίπνου καὶ Ἀλκισμένην.

Ἐπειτα τὸ τέλος.

ΠΕΡΙ ΜΕΛΙΣΣΩΝ

Συνέχεια καὶ τέλος. Ἰδε τῷχ. ΙΣΤ'.

Κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Κ. Χουβέρ κατὰ μόνην τὴν ἀνοιξιν καὶ κατὰ ἓνα μόνον μῆνα τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἡ θήλεια ὡσο καὶ ἄρρενας, ἐνίοτε δὲ ἐπαναλαμβάνει τὴν ὡσοτικίαν αὐτὴν καὶ κατὰ τὸ θέρος. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὧν τούτων παραλλάσσει ὁ μὲν μεγαλύτερος εἶναι τριῶν χιλιάδων, ὁ συνήθετος δὲ χιλίων πεντακοσίων μέχρι δύο χιλιάδων.

Τὰ ὡὰ, ἐξ ὧν γεννῶνται αἱ θήλειαι ἢ βασιλίσσαι, εἶναι πάντοτε κατὰ λόγον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κυτταρίων, τὰ ὅποια αἱ ἐργάτιδες παρεσκευάσαν, ὡς ἂν αὐταὶ ἐδυνήθησαν νὰ μαντεύσωσι πόσα ὡὰ τοῦ εἶδους τούτου ἐγονιμοποιήθησαν ἐν τῷ σώματι τῆς μητρὸς. Αἱ ἐργάτιδες καταβάλλουσιν ἰδιαιτέραν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν διὰ τὰς γεννωμένους σχιδῶνας, καὶ ἡ προσφερομένη αὐταῖς ζύμη εἶναι διάφορος τῆς εἰς τὰς τῶν ἐργατίδων διδομένης, ὡς εὐοσμότερα, ἐτερόχυμος καὶ ἀφρονότερα.

Ἦγνοετο ἐπὶ πολὺ πῶς ἐτελεῖτο ἡ γονιμοποίησις τῆς θηλείας ἢ βασιλίσσης, καὶ πρῶτος ὁ Κ. Χουβέρ παρετήρησε τὴν ὀχίαν αὐτῶν τῶν ἐντόμων. Ἡ νεωστὶ ἐκλεπίζομένη θήλεια ἐξέρχεται τῆς κυψέλης τὴν πέμπτην ἢ ἕκτην ἡμέραν καὶ ἀπέρχεται νὰ ζητήσῃ ἄρρενα. Ἐὰν κατὰ τὴν πρώτην ἑξοδὸν δὲν τὸν εὔρη, ἐπιστρέφει ἐξέρχεται τὸ δεύτερον, καὶ τότε δὲν ἐπιστρέφει, χωρὶς νὰ γονιμοποιηθῇ. Μόνη ἡ ὀχία αὐτὴ ἀρκεῖ νὰ ζωογονήσῃ ὅλα τὰ ὡὰ, τὰ ὅποια μέλλει νὰ γεννήσῃ εἰς τὸ διάστημα δύο ἐτῶν, καὶ ἴσως μάλιστα ὅλα ὅσα γεννήσῃ εἰς ὀλόκληρον τὸν βίον τῆς. Ἄλλ' ὁ ἄρρην ὁ ζωογονήσας τῶν μελισσῶν μυριάδας, δὲν εὐτυχεῖ νὰ ἴδῃ τοὺς

ἀπογόνους του, διότι μετ' οὐ πολὺ τῆς ὀχίας ἀποθνήσκει. Κατὰ ἕξ μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ τὰ ὡὰ, τὰ ὅποια γεννᾷ ἡ θήλεια δὲν παράγουσιν, εἰμὴ ἐργάτιδας μελίσσας, ἀλλ' ἐπέρχεται ἐπαχῆ, συνήθως δὲ κατὰ τὸν Ἰούνιον, ὅτε ὅλα τὰ ὡὰ παράγουσιν ἄρρενα. Ἡ ὡσοτικία αὐτὴ διαρκεῖ μῆνα, ὁ δὲ ἀριθμὸς αὐτῆς παραλλάσσει, ὡς ἀνωτέρω ἐρρήθη.

Οἱ ἄρρενες ἀναπτύσσονται ὡς καὶ αἱ ἐργάτιδες, αἵτινες περιποιῶνται αὐτοὺς, μετὰ τὴν αὐτὴν ἐπιμέλειαν, μετὰ τὴν αὐτὴν προσοχὴν, μετὰ τὴν αὐτὴν φιλοφροσύνην, τὴν ὅποιαν ἐχουσι καὶ διὰ τὰς νέας ἐργάτιδας. Μόλις δ' οὔτοι περρωθῶσι καὶ στεγνωθῶσιν, ἐγκαταλείπουσι τὴν κυψέλην καὶ ἀπέρχονται πρὸς εὔρεσιν τῆς τροφῆς των, ἀλλὰ δὲν εἰσκαμίζουσι τίποτε εἰς τὸ κοινόβιον, φροντίζοντες μόνον περὶ ἑαυτῶν, καὶ φαίνονται, ὅτι ζῶσι, διὰ νὰ τρώγωσιν. Ἐξέρχονται πρῶτον τῆς κυψέλης καὶ ἐπιστρέφουσιν ἐν καιρῷ τῆς μεγάλης θερμότητος. Τινὲς μάλιστα ἐξ αὐτῶν δὲν ἀποσύρονται ἐκεῖ, εἰμὴ πρὸς διανυκτέρευσιν.

Διαρκούντος τοῦ ἔαρος, αἱ ἐργάτιδες ἀνερχονται φιλοφρόνως τοὺς ἄρρενας ἄλλὰ παρελθὺς καὶ κατὰ τὴν δευτέραν ἢ τρίτην ἡμέραν τοῦ πρώτου μηνὸς τοῦ φθινοπώρου εἶδος τιμανίας φαίνεται ἐξοργίζον τὰς ἐργάτιδας κατὰ τῶν ἄρρένων. Ἡ μεταβολὴ αὕτη τῆς διαγωγῆς παρατηρεῖται μετὰ μακρὰν βροχὴν, ἀφ' οὗ πνεύση ὁ ψυχρὸς ἀνεμὸς καὶ ὁ οὐρανὸς μείνη ἐπὶ πολὺ νεφελώδης.

Διαταγὴ δίδεται εἰς τὴν φρουρὰν ἀγρυπνοὶ σκοποὶ τίθενται εἰς τὰς θύρας τῆς κυψέλης, διὰ νὰ κωλύωσι τὴν εἰσοδὸν αὐτῶν. Ἐὰν δὲ οἱ ἄρρενες, ὠθούμενοι ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἢ χρείας τοῦ νὰ προφυλαχθῶσιν, ἐναντιωθῶσι καὶ ζητήσωσι νὰ εἰσδύσωσι, σμῆνος ἐργατίδων μελισσῶν περικυκλῶνει αὐτοὺς, καὶ μετ' οὐ πολὺ τὸ σῶμα τῶν αὐθαδῶν νεκρὸν σύρεται ἔξω.

Ὅλα τὰ ἄρρενα, ἢ ὅσα μέλλουσι ν' ἀπο-

δῶσι τοιαῦτα, θυσιάζονται ἀνιλεῶς· αἱ σγαδῶνες καὶ αἱ νύμφαι τῶν κηφῆνων ἀποσπῶνται τῶν κυτταρίων, κατασπαράττονται καὶ ρίπτονται ἔξω ἐκπνέουσαι καὶ καταπεπληγωμένοι θανατηφόρος. Τὰ πάντα φρονέονται, ὥστε τότε τὰ περίξ τῆς κυψέλης φαίνονται σκεπασμένα ἀπὸ πτώματα.

Ὁ φύβος μελλούσης ἐνδείας ὑπηγόρευεν ἴτως, καὶ κατέστησεν αὐτὸν τὸν θανάτου καὶ προγραφῆς νόμον. Τρώντι, ἀνωφελεῖς οἱ ἄρρηνες εἰς τὴν γονιμοποιηθεῖσαν θήλειαν, μὴ δυνάμενοι τοῦ λοιποῦ νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰς ἰδίας τῶν ἀνάγκας, μὴ ἔχοντες κἀνὲν δικαίωμα εἰς τὰς ἀποταμιευθείσας τροφάς, εἰς ἃς δὲν συνετέλεσαν παντελῶς, καταδικάζονται ν' ἀπολεσθῶσιν ἀπὸ πόνους καὶ πείναν.

Ἡ φυσικὴ ὁρμὴ φαίνεται, ὅτι ἐδίδαξε τὰς ἐργατίδας, ὅτι οἱ κηφῆνες εἶναι ἄχθος εἰς αὐτὰς, καὶ δὲν θέλουσιν ὑπάρχει τοῦ λοιποῦ, εἰμὴ δαπάνη τῆς ἀναγκαιότητος εἰς τὰ χρησιμώτερα τῆς κοινωνίας μέλη τροφῆς. Διὰ τοῦτο δὲν εὐρίσκονται ἄρρηνες κατὰ τοὺς τέσσαρας μῆνας τοῦ χειμῶνος, ἐκτὸς ἢ τὸ σπικνωτέρον, ἂν ἢ χρυσάλις, ἐξ ἧς προέρχεται ἡ θήλεια δὲν ἀνερῆναι πρὸ τοῦ πρώτου παγετοῦ.

Ἄς ἐνθυμηθῶμεν, ὅτι αἱ ἐργατίδες προσφέρουσιν εἰς τὰς προωρισμένας νὰ γείνωσι θήλειαι ζύμην διάφορον τῆς εἰς τὰ νεογνάτων διδομένης καὶ ἀρθονωτέραν. Αὕτη ἡ ἰδιαιτέρα τροφή φαίνεται κατάλληλος πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν γεννητικῶν μορίων, τῶν δοπῶν στεροῦνται αἱ ἐργατίδες, διότι παρατηρήθη, ὅτι, ἐὰν κατὰ τύχην αἱ σγαδῶνες τῶν θηλείων ἀπολεσθῶσιν, ἢ ἐὰν κυψέλη τις στερηθῆ βραδύτης καὶ ἐμποδισθῆ ἡ ἀποικισμὸς τῶν ἐργατιδῶν, αὗται μεγαλύνουσι τὰ κυττάρια δύο ἢ τριῶν σγαδῶνων ἐργατιδῶν καὶ κομίζουσιν εἰς αὐτὰς τὴν προωρισμένην ζύμην πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ γένους των.

Ἡ ἐξελθούσα τῆς χρυσάλιδος πρώτη βα-

σίλισσα σπεύδει νὰ ἀπέλθῃ καὶ καταστρέφῃ τὰς νύμφας ἐκείνων, αἵτινες ἠδύνατο νὰ γεννήσωσι μετ' αὐτὴν. Εἰσάγει ἐπανειλημμένως τὸ κέντρον τῆς εἰς τὸ κυττάριον καὶ δὲν ἀφίνει αὐτὸ, εἰμὴ ἄρ' οὐ βεβαιωθῆ περὶ τοῦ θανάτου τοῦ ἐν αὐτῷ περιεχομένου ἐντόμου. Ἐνόστε δύο θήλειαι ἐκλεπίζονται συγχρόνως, ἀλλ' ἅμα ἀπαντηθῶσι, συμπλέκονται πεισματωδῶς, καὶ ἡ συμπλοκὴ αὕτη τελειώνει διὰ τοῦ θανάτου ἢ τῆς ἀποδιώξεως τῆς μιᾶς ἐξ αὐτῶν.

Καθ' ὅσον αἱ σγαδῶνες τῶν ἐργατιδῶν ἐκλεπίζονται, ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν καθίσταται τοιοῦτος, ὥστε δὲν δύνανται νὰ μείνωσιν ἐν τῇ κυψέλῃ. Ἐν καιρῷ δὲ τῆς γεννήσεως τῶν ἄρρῶνων διαιροῦνται αἱ ἐργατίδες. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην γίνεται εἰς τὸ ἐσωτερικὸν θόρυβος καὶ κίνησις παράδοξος· πολλαὶ μέλισσαι μένουσιν ἐκτὸς τῆς κυψέλης, ὡς νὰ περιμένωσι τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως· τέλος περὶ τὴν μεσημβρίαν ἡ πρεσβυτέρα βασίλισσα ἐξέρχεται τῆς κυψέλης καὶ μετ' αὐτῆς ὄλαι αἱ μέλλουσαι νὰ συστήσωσι τὴν νέαν ἀποικίαν μέλισσαι. Κατ' ἀρχὰς περιίπτανται ὡδε κἀκεῖσε, ὥστε πολλὰ ἀποσπάσματα μελισσῶν φαίνονται ζητοῦντα εἰς τὰ περίξ τόπον ἀναπαύσεως. Ἄμα δ' εὐρῶσιν αὐτὸν, ἐπισωρεύονται ὄλα αὐτόθι συναθροίζόμενα καὶ ἀντιλαμβανόμενα ἀλλήλων. Μετ' οὐ πολὺ φθάνει ἡ βασίλισσα, ἣτις τίθεται κατ' ἀρχὰς εἰς τὰ περίξ τῆς συναθροίσεως καὶ κατ' ὀλίγον ὀλίγον προσαρτᾶται καὶ αὕτη ἡ ἰδέα ἐν τῇ συναθροίσει αὐτῇ, καὶ τότε ὄλον τὸ σημεῖον γίνεται εἰς ὄγκος ἀκίνητος, περὶ τὸν ὁποῖον παρατηροῦνται πετώμεναι τινες μέλισσαι. Συνήθως αὐτὰ τὰ σημεῖνα ζυγίζουσι πέντε ἕως ὀκτῶ λίτρας, καὶ ἐκάστη οὐγγία σχηματίζεται ἀκριβῶς ἐκ τριακοσίων τριακονταῆς μιλίων. Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦτον, ἴσφαροῦσι 26880 άτομα μὲ σημεῖον πέντε λι-

τρῶν καὶ 43800 μὲ τὸ τῶν ὀκτῶ λίτρων ἀλλ' ὑπάρχουσιν ἐνόστε σημεῖνα ζυγίζοντα μίαν ἢ μίαν καὶ ἡμίσειαν λίτραν.

Ἡ διάρκεια τοῦ τῶν μελισσῶν βίου δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστὴ. Ὁ Βιργίλιος καὶ Πλίnius βεβαιούσιν, ὅτι ζῶσιν ἐπτά ἔτη, ἄλλοι παρατείνουσιν αὐτὸν μέχρι τῶν 10. Ἀλλὰ κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Κ. Ρεωμύρου ὁ βίος αὐτῶν εἶναι βραχύτερος. Ὁ ἀκάματος οὗτος παρατηρητῆς ἔλαβε τὴν ὑπομονὴν νὰ σημειώσῃ κατὰ Ἀπρίλιον μὲ χρῆσμα τι ἐρυθρῶν πεντακοσίας μελισσῶν, κατὰ Ὀκτώβριον δὲ δὲν εὔρε ζῶσαν καμίαν ἐξ αὐτῶν. Ἡ βασίλισσα ζῆ περισσότερον τῶν ἐργατιδῶν, οἱ δ' ἄρρηνες ἀπέλλυνται πρὸ τῶν τελευταίων τούτων.

* *

ΒΙΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε τεῦχος ΙΣΤ΄.)

Ταῦτα περιγράφουσιν ἡμῖν τὴν ἀθηροπίνην ὑπαρξῶν μετὰ τῶν ἠθοῶν καὶ θλίψεων τῆς ἐν πληρεστάτῳ κάλλει, καὶ τοιαύτη χάρις ἐπικρατεῖ καθ' ὅλην τὴν παράστασιν, τοιαύτη ἀγρότης καὶ ἁρμοῦνα ὡς πρὸς τὰς ἰδέας, τοὺς λόγους καὶ τὰ συναισθήματα, ὥστε οἱ ἀρχαῖοι καταλλήλως ἐχαρακτήρισαν αὐτὸν ἀποκαλέσαντες ἀτυκὴν μέλισσαν, ὡς τρόπον τιὰ νὰ ἐγνώριζεν ὅπως ἐκλέγη ἐκ τῶν ἀνθῶν τῆς ποιήσεως τὰ κάλλιστα καὶ ἄριστα.

Ἄβον ὅμως νὰ μὴ θαυμάζωμεν ὡς ἐκ τούτου ὅτι ἤρατο πλείονας τῶν εἰκοσινικῶν, καὶ ὅτι εἰς ἄλλοις ποιητικοῦς ἀγῶνας ἐλάμβανε τὸν δευτερόν βαθμόν καὶ ὅτι οὐδέποτε τοσοῦτον ἀπέτυχεν, ὥστε ν' ἀποδοθῆ πρὸς αὐτὸν ὁ τρίτος, ἢ

ἄλλως πως νὰ κηρυχθῆ ὑπὸ τῶν εὐνοῦ ἀνταγωνιστῶν ὡς ἠτιμῆτος ἐντελῶς. Ἀναφέρεται ὅτι τὰ δράματα τοῦ Σοφοκλέους ἀναβαλόντων εἰς 130, ἀ.λ.λ' ἐκ τούτων τινὰ θεωροῦνται ὡς νόθα. Ὡς καὶ τοῦ Αἰσχύλου, οὕτω καὶ τοῦ Σοφοκλέους ἐπτά μόνον μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν διώθησαν. Ταῦτα δ' εἰσὶν: Ὁ Οἰδίπους Τύραννος, Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῶν, Ἀντιγόνη, Αἴας Φιλοκτήτης Ἡλέκτρα, καὶ αἱ Τραχινίαι, ἀπαντα σχεδὸν καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἀνεγνωρισμένα ὡς τὰ τελειότερα τῶν ἔργων του.

Μεταξὺ ὅμως τούτων τὸ ἀρχαιότατον καὶ περιφημιότατον ὑπάρχει ἡ Ἀντιγόνη. Ὁ Σοφοκλῆς ἤγειν ἠδὴ τὸ 57ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὅτε πρώτον παρεστάθη τὸ δράμα τοῦτο, ἔτυχε δὲ τοσοῦτων ἐπυφηνῶν ἐκ μέρους τῶν θεατῶν, ὥστε ὠνομάσθη στρατηγὸς καὶ μετὰ τοῦ Περικλέους ἔλαβε τὴν διοίκησιν τοῦ στόλου τοῦ πεμπομένου ἐναντίον τῆς Σάμου.

Τὰ λοιπὰ ἐξ ὁρίων τοῦ Σοφοκλέους ἐγράφησαν βραδύτερον. Ἐν γένει δ' αἱ πλείοι νίκαι αὐτοῦ φαίνεται ὅτι ἐπετεύχθησαν μετὰ τὴν πρώτην ἐκείνην τριακοσιετῆ περίοδον τῆς ἐνεργείας του ὥστε ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς τὰ τελευτάτα τριακόσια καὶ τρία ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Καθόσον ὁ ποιητὴς κάτοχος ὦν ὑγείας, χαίρων ἀταραχίαν τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς μέχρι ἐσχιυτο γήρατος, ἠδυνήθη οὕτως ὅπως ἐξακολουθήσῃ ἐνεργῶν ποιητικῶς μέχρι τῶν τελευταίων αὐτοῦ ἡμερῶν. Οὐχ' ἥττον ὅμως ἀποδεδειγμένον σχεδὸν ὑπάρχει ὅτι ὁ Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῶν μόλις δέκα ἔτη πρὸ τοῦ θανάτου του ἐποιήθη καὶ ἐδιδάχθη ἢ παρεστάθη πρὸς τὸ δράμα τοῦτο συνδέεται τῷ ὄντι ἡ διήγησις, ὅτι ὁ υἱὸς του Ἰσφῶρ

κατηγόρησεν αὐτὸν εἰς τὸ δικαστήριον ὅτι ἦδη τὰ γηρατειά αὐτοῦ ἐπὶ τοσοῦτον εἶχον προβῆ, ὥστε ἐδεικνυεν ἵνα γένη ἀνάγκη συστάσεως ἐπιτροπείας ἐπὶ τῆς περιουσίας του. Λέγεται ὁμῶς ὅτι οἱ δικασταὶ ἠθώωσαν αὐτὸν, πεισθέντες κυρίως περὶ τοῦ ἀβυσίμου τῆς ἀγωγῆς ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Σοφοκλῆς ἀνέγνωσεν αὐτοῖς χορὸν τινα ἐκ τοῦ ἐσχάτως ποιηθέντος Οιδίποδος ἐπὶ Κολωνῶν, δι' οὗ ἐξυμνεῖ τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα Κολωνόν.

Ὀὐχ' ἦττον, ἀγροοῦμεν ἐὰν τὸ γεροντὸς τοῦτο ἔχηται ἀληθείας ἢ οὐχί, βέβαιον ἐν τοσοῦτῳ ὑπάρχει ὅτι ὁ Σοφοκλῆς καίτοι ἐννευήκοντα ἔτη ἄγων, εὐρίσκειτο εἰσεῖτι εἰς κατάστασιν ὅπως ἀποδώσῃ τὴν τελευταίαν τιμὴν πρὸς τὸν ἀποθανόντα Εὐρυπιδῆν, ὅστις πολλάκις, ἀλλ' ἐπὶ ματαίῳ ἠγωνίσθη ἐναντίον αὐτοῦ. Διότι ἅμα ἀφιχθείσης εἰς Ἀθήνας τῆς ἀγγελίας ὅτι ὁ ποιητὴς ἐκεῖνος εἶχεν ἀποβιώσει ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Ἀρχελαίου, ὁ Σοφοκλῆς μετέβη πενθηροφῶν ἐπὶ σκηπῆς, καὶ ἀφῆρσεν ἀπὸ τοῦς ὑποκριτὰς τοὺς στεφάνους. Τοῦτο δὲ συνέβη τῷ 405. Π.Χ.

Ὁ ποιητὴς ἀπεβίωσε τὸ ἐπιπὸν ἔτος. Τινὲς λέγουσιν ὅτι ἐπνίγει καταπνῶν ῥᾶγα σταφυλῆς, ἄλλοι δ' ὅτι ὑπὸ τῆς χαρᾶς, ἕνεκα τῆς ἀνεπίστον νίκης ἐνὸς δράματος αὐτοῦ, καὶ ἄλλοι ἀναφέρουσιν ὅτι ἀναγινώσκων τὴν Ἀντιγόνην ἠδέως ἀπεκοιμήθη.

Περὶ δὲ τῆς κηδείας αὐτοῦ διεδόθη εὐκλείης μῦθος. Ἀνδρὸς ὁ στρατηγὸς τῶν Λακεδαιμονίων, κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, εἶχεν ἐπέλθει νικηφόρος εἰς Ἀττικὴν, καὶ κατέχευε τὸ μέρος ὅπου εὐρίσκειτο τὸ οἰκογενειακὸν νεκροταφεῖον τοῦ Σοφοκλέους· ὅθεν οἱ Ἀθηναῖοι δὲν

ἠδύνατο ὅπως κηδεύσῃ τὸν νεκρὸν τοῦ τελευταίου τούτου. Τότε λέγουσιν, παρουσιάσθη κατ' ὄναρ ὁ Διόνυσος εἰς τὸν ἐχθρικὸν στρατηγὸν καὶ διέταξεν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ ὅπως ὁ παρὰ τοῦ θεοῦ εὐνοούμενος, ἢ ἡ Νέα Σειρήν, κηδευθῆ μετὰ τῶν προσηκουσῶν τιμῶν. Ἐξηγήσας δὲ τὴν ὀπτασίαν ταύτην ὁ Ἀνδρὸς ἐπὶ τοῦ Σοφοκλέους, ὑπήκουσε, καὶ συνωμολόγησε μετὰ τῶν Ἀθηναίων ἀναχωρῆν μεχρὶσθ ἀπερασίση ἢ πομπῶδες κηδεῖα. Ὁ Ἰοφῶν ἠγειρεν εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ μνημειον ὅπερ ὡς λέγουσιν ἐκοσμήθη διὰ τῆς ἀκολουθοῦ περιπτου ἐπιγραφῆς.

Κρύπτω τῷδε τάφῳ Σοφοκλῆν

πρωτεῖα λαβόντα

« τῇ τραγικῇ τέχνῃ σχῆμα
τὸ σεμνότητων »

(Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ)

Γ. ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΑΔΗΣ.

Ο ΚΑΤΗΡΑΜΕΝΟΣ ΤΑΦΟΣ

Συνέχεια καὶ τέλος Ἰδὲ τεύχ. ΙΣΤ'.

Τὴν ἐπιπέρην τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐτελέσθη τὸ μνημόσυνον, ὁ Γεώργιος παρέβηκεν ἐν τῇ ἐπαύλει μεγαλοπρεπῆς δεῖπνον. Προητάμασαν τὴν τράπεζαν ἐν τῷ ἐστιατορίῳ, τὸ δὲ ἐπὶ τῆς ἐστίας πῦρ ἐφώτιζε τὸ ἐνδότερον τοῦ κοιτῶνος, ὅπου ὁ γέρω Μαθιῶς εἶχεν ἐκπνεύσει. Οἱ δαιτημονές ἦσαν ὀκτώ· τέσσαρες ἄνδρες καὶ ἰσάριθμοι γυναῖκες. Ἐκαθίσθησαν εἰς τὴν τράπεζαν καὶ μετὰ δύο ὥρας ἦσαν ὅλοι ἐν καταστάσει μέθης, ἐνῶ δ' οὗτοι ἐντὸς τῆς ἐπαύλειως παρεδίδοντο εἰς πᾶν εἶδος ἀκολασίας, ἔξω ἢ καταιγὶς ἐμαίνετο· ἢ βροχὴ ἐπιπτεν ὡς χεῖμαρρος καὶ ἐκτύπα ἐπὶ τῶν θυρίδων μετὰ πένθιμου ἤχου. Ἐπλη-

εἶχε τὸ μεσονύκτιον, οἱ δὲ γέλωτες εἶχαν παύσει ἕνεκα τῆς ἀτονίας τῶν συνδαιτημένων. Ἐντὸς τοῦ δωματίου κατέκριντο ἐξηπλωμένα εὐρύθην μίθην, σώματα ἀναίσθητα· ἢ μέθη εἶχε συντελέσει τὸ ἔργον τῆς. Ὁ Γεώργιος μόνον ἐπάλαυν ἀκόμη πρὸς τὸν ὕπνον παρατήρησας δὲ διὰ τῶν ἡμικλείστων ὀφθαλμῶν του τὸ ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐκκρεμές, ἐφώναξε μὲ φωνὴν διακοπυμένην ὑπὸ τῆς κραυγῆς:

— Ἐμπρός, φίλοι, μεσονύκτιον ἐγγίζει, ἄς κενώσωμεν καὶ τὰ τρία ταῦτα μπουκάλια, εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ καλοῦ ἐκείνου ἀνθρώπου, τοῦ θεοῦ μου, ὅστις, μὰ τὴν ἀλήθειαν, θὰ ἦτο καλλίτερον ἐδῶ, ἢ ἐν τῷ φερέτρῳ του. Ἐπλήρωσε τὰ ποτήρια οἴνου, εἰ λοιπὸν ἠγέθησαν, ἔλαβον, ἀνὰ χεῖρας τὰ ποτήρια, ὁ δὲ Γεώργιος, ὑψώσας τὸ ἰδικὸν του εἶπε:

— Εἰς ὑγείαν τοῦ γέρω Μαθιοῦ.

— Εἰς ὑγείαν τοῦ γέρω Μαθιοῦ, ἐπανελάβον οἱ ἄλλοι.

Ἦδη τὸ ἐκκρεμές ἐσήμηνε μεσονύκτιον. Ἡ καταιγὶς καθίστατο ἐπὶ μᾶλλον λισθαλέα, ὁ ἀνεμος δὲ καὶ ἡ βροχὴ ἀπετέλουσαν πανθαμίονον. Μόλις ὅμως ἠγγισαν τὰ ποτήρια εἰς τὰ χεῖλη των, τρία σφοδρὰ κυπήματα ἐπὶ τῆς θυρίδος ἀντηχίσαντα, ἠνάγκασαν τοὺς συμπύτας νὰ σταματήσωσι. Ἐπῆλθε σιωπὴ ἐπὶ δύο λεπτά, καὶ ὅλοι οἱ ὀφθαλμοὶ ἐστράφησαν πρὸς τὸ παράθυρον. Ἀμέσως ἀνοίγει ὁ μάνδαλος τοῦ παραθύρου καὶ εἷς ἄνθρωπος, περιβεβλημένος σουδαρίῳ, ὑπερπύρρον τὸ ὑποστήριγμα καὶ προχωρεῖ βραδέως, ἐνῶ ὀπισθεν τούτου κλείεται τὸ παράθυρον. Εἰς τὴν θέαν τοῦ ἀνθρώπου τούτου, αἱ μὲν γυναῖκες ἀφῆκαν κραυγὰς, καὶ βίβασαι τὰ ποτήρια, προσεπάθουν νὰ κρυβῶσι ὑπὸ τὴν τράπεζαν, οἱ δὲ ἄνδρες ἔμειναν ἐννεοί, ὡς νὰ ἦσαν καθηλωμένοι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ἡ περικαλύπτουσα τὸ πρόσωπον τοῦ παραδόξου τούτου ἐπισκέπτου ὀθόνη ἠνοίχθη καὶ ἐφάνη μορφὴ, ὁμοία μεμβρᾶνῃ, κατὰ χλωμος καὶ κατεσκληκυῖα. Ὁ Γεώργιος ἔχων τὴν κόμην ἀναρλωμένην, τὸ μέτωπον κἀθύρον καὶ ὡσεὶ οὐδῶως κρυβέλλων, ἐψέθησε μὲ φωνὴν τραχεῖαν:

— Ὁ θεὸς μου!

Τὸ φάσμα ἐπλησίασεν εἰς τὴν τράπεζαν. Τὰ κατὰξίρα βλέφαρά του δὲν ἐκινουῦντο, ὑπὸ τὰ κειλώματα δὲ αὐτῶν ἔλαμπον δύο ὀφθαλμοί, ἕμοιοι πρὸς ἀνθρακκίς. Ἐκθῶν πλησίον τοῦ ἀνεψιοῦ του, ἠγειρε τὸν βραχίονά του καὶ ὀστώδης χεὶρ ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ ἀθλήου, οὕτως οἱ ὀδόντες συνεκρούοντο ἐκ τοῦ τρόμου. Ἀφοῦ δ' ἐπ' ὀλίγον παρετήρησεν αὐτὸν, ἐστρόφη πρὸς τὸ παράθυρον διὰ τοῦ ὁποίου εἰσῆλθε. Πρᾶγμα παράδοξον! ἐφαίνετο αἰωρούμενος ἄνωθεν τοῦ ἐδάφους, οἱ δὲ πόδες του πεπηδημένοι ἐντὸς τῆς ὀθόνης δὲν ἐκινουῦντο ποσῶς.

Ὁ Γεώργιος ὑπὸ ἀοράτου δυνάμεως συρόμενος ἠκολούθησε τὸν νεκρὸν τὸ παράθυρον ἠνοίξε καὶ ὁ γέρω Μαθιῶς ὑψωθείς ἀπὸ τῆς γῆς δι' ὑπερφυσικῆς δυνάμεως εὐρέθη ἐντὸς ὀλίγου ἔξω συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἀνεψιοῦ του. Ἠρᾶνθησαν ἐν τῷ σκότει καὶ οἱ δύο, ἰσχυρὰ δὲ ἀνέμου πνοὴ ἠχῆσασα ἐν τῷ δωματίῳ ἐκλείσει τὰς θύρας καὶ ἐσβέσει τὰ φῶτα τὸ πῦρ μόνον τῆς ἐστίας ἀνεπαιμπεν ὑπόξανθόν τινα ἀνταύγειαν, ἢ τράπεζα ἦν κεκαλυμμένη ὑπὸ ποτηρίων καὶ πινακίων, αἱ ἄνδρες ἴσταντο ὀρθοὶ καὶ μόλις ἀναπνεύοντες καὶ αἱ γυναῖκες ἐξηπλωμέναι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀγνώριστοι. (Ὁ στεναγμοὶ τούτων ὄλων ἀνεμίγνυντο εἰς τὸν θόρυβον τῆς καταιγίδος.

Ἐν τοσοῦτῳ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν, οἱ μᾶλλον τολμηρότεροι ἠνοίξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς των ὀμίλησαν, ἠναψαν καὶ πάλιν τὸ φῶς, ἀλλ' ὁ Γεώργιος ἔγεινεν ἄφαντος καὶ ὅμως ἀπέδωκαν ταῦτα πάντα εἰς σκαιὴν ἀσπειότητα. Μετὰ μίαν ὥραν ἐγέλων διὰ τὸν φόβον αὐτῶν, ὅποτε τὸ παράθυρον ἠνοίξε τὸ δεύτερον ὀρμητικῶς καὶ ἐν τῷ μέσῳ νυκτερινῆς ἡσυχίας, φωνὴ γοερὰ ἠκούσθη, ἦν δ' ἡ φωνὴ τοῦ Γεωργίου. Οὐδεὶς ἐκινήθη. Καὶ δευτέρα καὶ τρίτη φωνὴ, ἀλλ' ὀλιγώτερον ἐπαίσθηται, ἠκούσθησαν ἐν τῷ μεταξῦ. Αἱ γυναῖκες κατελήθησαν ὑπὸ νευρικῶν σπασμῶν, οἱ δὲ ἄνδρες παρ' ὀλίγον ἐεἰλοποθύμουν, ὅλοι δ' οὕτοι, εἰ πρὸ δύο ὥρων τόσοσ φαίδρο', ἀνέμενον τὸν θάνατον. Ὁ φόβος των ὅμως οὕτως ἦτο ὑπερβολικὸς, καθότι τὴν ἐπαύσιον, ἅμα πρῶτα

γενομένης, ήρθήθησαν και ουδεις εκτος του Γεωργίου, ελειπεν. Περιστον νχ προσθεσω, οτι η κατηραμένη οικια παρκατα εγκατελειφθη, εκτοτε δε, δεν ηκούσθη πλεον τι περι της εξαφάνσεως του νεκρου και του ζωντος. Ίδου όμως τι συνέβη.

Ο νεκρός του γέρου Μαθιού καταθυθύνθη προς τι παρεκλήσιον, εγκαταλειμμένον από πολλού και κείμενον εις την εσχάτην του δάσους. Η εσκαριασμένη θύρα ηνοιχθη αυτομάτη εις την άρξιν του νεκρου, ο όποιος προύχρησε προς τους έρειπωμένους χορούς των ψαλτων, ακολουθούμενος υπό του συνοδαιπόρου του. Τότε δύο λαμπάδες ηνήθησαν και φωνή μείρακος ηκούσθη, ψάλλουσα « τὸ ν Ἄ μ ω μ ο ν, » τούτου δι περατωθέντος, έγινετο σιωπή επί τέταρτον της ώρας.

Ο Γεώργιος είχε προσηλωμένους τους οφθαλμούς του προς τὸ δάπεδον, παρατηρών τὰ περι αὐτὸν έντρομος και πρό αὐτοῦ ἔχων τὸ πτώμα τοῦ θεοῦ του ὄρθιον και ἀκαμπτον. Η αὐτὴ φωνὴ ἔψαλε τὸ « Δ ε ὕ τ ε τ ε λ ε υ τ α τ ο ν ἄ σ π α σ μ ὸ ν » μεθ' ὃ ἐπῆλθε νεκρικὴ σιγή. Μετά τινα λεπτά, τὸ πτώμα τοῦ νεκροῦ ἐπανάλαβε τὴν μηχανικὴν κίνησιν του και ὠλισθήσε προς τὴν θύραν, ἐνῶ αἱ λαμπάδες ἐσβέσθησαν, και τὸ σκότος ἐπανῆλθε βαθύτατον, ὃ δὲ Γεώργιος, ἀν και ἀκουσίως, ἔλοεν προύχρη. Οὐχ' ἤττον όμως ἤλπιζεν ὅτι ἡ ἀπιστία αὐτῆ κομψοδία θά ἐτελείωνε· ἐξ ἄλλου δὲν ἦτο βέβαιος, ἀν διετέλει ἐν ἐρηγήσει. Πολυλάκις προσεπάθησε νὰ φύγη, ἀλλ' ἡ συμπαρέλκουσα αὐτὸν δύναμις ἦτο ισχυροτέρα της θελήσεώς του και δὲν ἠδύνατο νὰ ἀπομακρυνθῆ της σιγῆς τοῦ νεκροῦ. Αἱ δυνάμεις του ἐξέλιπον, ὅποταν τὸ πτώμα ἐσταμάτησε πρό τοῦ στόμου χαίνοντος λάκκου, εις τὸ βάθος τοῦ ὁποίου κατήλθεν Ὁ Γεώργιος κατήλθε και αὐτὸς εις τὸν τάφον, ὅπου τὸ σῶμα τοῦ θεοῦ του ἔκειτο ἤδη ἐξηπλωμένον και ἀκίνητον· ὁ νέος ἐξηπλώθη πλεσίον τοῦ πτώματος και αἱ οφθαλμοί του διηθύνθησαν προς τὸ στόμιον τοῦ τάφου.

Η βροχὴ ἐπαυσε νὰ πίπτῃ, ὁ ἀνεμος ἐκόπασε

και ἔλιγα ὠγρὰ ἔστρα ἔλαμπον ἐν τῷ στερεώματι. Εἶδε τότε τὴν ἐπιτύμβιον πλάκα κελύπτουσαν ἄλιγον κατ' ἄλιγον τὸν τάφον· εις τρέπον ὡστε, κατὰ τινα λεπτά δὲν διέκρινεν, εἰμὴ στενήν τινα λωρίδα, διαχωρίζουσαν αὐτὴν ἀπὸ της γῆς. Τότε ἀκριβῶς ἀρῆκε τὰς κραυγὰς ἐκείνας, τὰς ὁποίας αἱ φίλοι του συγκεχυμένως πωρ ἤκουσαν. Πᾶσα ἐλπίς ὀλοτελῶς ἐξέλειπεν· ὁ Γεώργιος ἦτο αἰωνίως κερωραμένος ἀπὸ τοῦ κόσμου τῶν ζώντων.

Η ἐξαρκησίς του εἶχε προξενήσει θέρουον· ἐνεργήθησαν ἔρευνοι καὶ ἀνακρίσεις ἐγένοντο μεταξὺ τῶν φίλων του, αἱ ὁποῖαι διηγήθησαν τὰ συμβάντα. Καὶ ἀληθῶς, ἐπὶ τὰ ἔχνη βκίνοντες, ἀνεῦρον τὸ δρόμον, τὸν ὁποῖον διήνησε κατὰ τὴν ἀπισίαν ἐκείνην νύκτα. Ἐκ τοῦ παρεκκλησίου μετέβησαν εις τὸν τάφον και ἀνακαψαντες αὐτὸν εὔρον τὸ πτώμα τοῦ Γεωργίου ἐν τὸς τῶν ἀγκυλῶν ἐνὸς σκελετοῦ.

Σήμερον τὰ δύο πτώματα εὔρηται ἐν τῷ καταραμένῳ ἐκείνῳ τάφῳ, περιπεπλεγμένα, τὰς δὲ νύκτας, αἱ διαβάται ἀκούουσι στεναγμούς ἐξερχόμενους ἐκ τινος ὁπῆς τοῦ τάφου· εἶναι ἡ φωνὴ τοῦ Γεωργίου, ὅστις παρεκαλεῖ τὸν θεόν του, τὸν ὁποῖον ἐξῆρασε, νὰ τῷ συγχωρήσῃ τὸ σφάλμα του. Καὶ εἶνε ἐξήκοντα ἤδη ἔτη, ἀφ' ὅτου ἐξκαλοῦθαι νὰ συμβαίη τὸ τοιοῦτον.

Ίδου, ὡς ἠκούσατε, ἔλη ἡ ἱστορία τοῦ τάφου ἐκείνου.

Και ταῦτα εἶποῦσα ἡ ἀγαθὴ αἰκοδέσποινα, ἐσταυροκοπήθη τῆς, ἡμεῖς δὲ μετέβημεν νὰ ἀνακλιθῶμεν, ἀφ' οὔ πρώτων ἐκλείσαμεν καλῶς τὰ παράθυρα τοῦ δωματίου, ἐκ φόβου μὴ τὸ φάσμα τοῦ γέρου Μαθιῦ ἐλθὸν ταραξῆ και ἡμῶν τὸν ὕπνον.

Δ Θ. ΚΑΛΕΜΗΣ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΣ

— — —

Τις θνητός δὲν ἐπεθύμει νὰ ζήσῃ μακρὸν βίον και νὰ φθάσῃ εις βαθὺ γῆρας; Συχνάκις ἀκούομεν ἐν τῷ καθημερινῷ βίῳ ἡμῶν πολλοὺς λέγοντας, « Ἐχῶ ἀηδιάσει τὴν ζωὴν! Ἐὐχαρίστως θά ἤθελον νὰ ἀποθάνω! » Καὶ ὅμως πᾶσαι αὐται αἱ ἐκδηλώσεις δὲν ἐκφέρονται σπουδαίως. Ὁ τοῦ θανάτου φόβος εἶνε λιαν ἐννόητος, διότι οὐδεις βεβαίως εἶνε ὁ μὴ φρικτῶν, αἰσθητόμενος τὴν ἀπώλειαν της ἀτομικότητός του, εις τὴν ἐπίτασόν του εις τὸν καθολικὸν της φύσεως κόλπον ἢ εις τὴν ἀγνωστον ἐκείνην γῆν, ἐξ ἧς οὐδεις τῶν μεταναστῶν ἐπαίηλθεν.

Και ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις μακρὸς βίος ἐθεωρεῖτο ὡς τὰ μάλιστα ἐπιθυμητός· ὁ Φυσιολόγος Λουδοβικὸς Βούχινερος τρανῶς ἀποδεικνύει τοῦτο ἐν τινι λόγῳ του, πρό μικροῦ ἐκφωνηθέντι. Σχεδὸν πάντες οἱ λαοὶ της ἀρχαιότητος ἀπέτευμον εις τοὺς ἡρώας των μακρὸν βίον, καὶ τοὶ πᾶσαι αἱ εἰδήσεις, αἱ προβαίνουσαι πολὺ πέραν της συνήθους διάρκειας τοῦ βίου, δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς μῦθοι. Μακρὸς βίος ἐθεωρεῖτο πάντοτε ὡς μέγα τι ἀγαθόν. Ἐν ἀντιθέσει δὲ πρὸς ταῦτα, ὁ μῦθος περὶ τοῦ αἰωνίου Ἰουδαίου δεικνύει ὅτι ὁ βίος δὲν πρέπει και ἐπὶ πολὺ νὰ παρατείνεται και ὅτι ὁ ἄνθρωπος τὸ νὰ μὴ δύνηται νὰ κληρονομήσῃ τι ἐννοεῖ τοῦτο ὡς τὸ φοβερώτατον πάντων. Περὶ δὲ της δυνατῆς ἡλικίας τῶν ἀνθρώπων αἱ γνώμαι τῶν ἐπαιδευμένων εἶνε διάφοροι. Ἐνθεν μὲν ἀγγέλλεται ὅτι ἄνθρωποι ἔζησαν ὑπὲρ τὰ 200 ἔτη, ἐνθεν δὲ ὑπάρχει ἡ γνώμη

ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ ζήσῃ πλεον τῶν 200 ἐτῶν· ἡ τελευταία αὕτη γνώμη εἶνε βεβαίως ψευδής, διότι μόνον ἐν τῇ ἀπαριθμῆσει τῶν κατοίκων ἐν Ἀγγλίᾳ κατὰ τὸ 1872 σημειοῦνται 75 ἄτομα, αὐτὰ εἶχον ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη ἡλικίαν. Οὐχ ἤτιον ὑπάρχουσι και ἄνθρωποι, ὧν ἡ ἡλικία ἀνῆλθε σχεδὸν εις τὰ διακόσια ἔτη.

Ὁ Ἀγγλος Θωμᾶς Παρράυδ ἐγεννήθη τῷ 1483 και ἀπέθανεν τῷ 1635, ὃ εἶστιν ἔζησεν 159 ἔτη και 9 μῆνας. Ἐν ἡλικίᾳ 128 ἐτῶν ἐνυμφεῖθη δευτέραν φοράν τῷ 1635 ἤχθη εις τὴν αὐλήν Καρόλου I. και ἐκεῖ παρετίθετο αὐτῷ τὴν δαψύλεια φαγητῶν και ποτῶν, ὡστε ἐνεκεν ἐλλείψεως διαίτης ἀπεβίωσεν. Εἶχε ἐπιζήσει 10 Ἀγγλῶν βασιλέων. Ναυτης τις ἐκ Νορβηγίας ἔζησεν ἀπὸ τοῦ 1624 μέχρι τοῦ 1770, ὅτε δὲ ἦτο 111 ἐτῶν τὴν ἡλικίαν ἐνυμφεῖθη ἐξηκοτοντούτιδα και ἀποθανούσης αὐτῆς ἐνυμφεῖθη νεάνιδα δευκοκταετιδα.

Ὅμοιαι περιστάσεις βεβαιωμένα ὑπάρχουσι ἐν πολλοῖς. Ἀπὸ τοῦ 1861—1878 παρετήρησεν ὁ Βούχινερος 52 περιπτώσεις ἀνθρώπων ὑπὲρ τὰ 100 ἔτη γεγονότων. Ἐλκοσιν ἐξ ἀπὸ 100—110 δέκα ἐπὶ ἀπὸ 110—120, δύο ἀπὸ 120—130, πέντε ἀπὸ 130—150, εις μεταξὺ 140—150 και εις 150.

Ἐνταῦθα πρέπει νὰ ληρθῶσιν ὑπ' ὄψει και αἱ ἐπιδράσεις, αἰτινες δύνανται νὰ μειώσωσιν ἢ νὰ βραχύνωσιν τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου. Εἶνε στατιστικῶς βεβαιωμένον, ὅτι αἱ γυναῖκες καθόλου ζῶσι περισσότερον ἢ ἄνδρες.

Σορὸς δὲ τις Γάλλος προσεπάθησεν ποτε νὰ ἀποδείξῃ ὅτι αἰτιον τούτου εἶνε ἡ μεγαλύτερα τῶν γυναικῶν ἐνγλωττία,

καθόσον ἡ ἀσκήσις τῶν γλωσσικῶν ὀργάνων καὶ τοῦ πνεύματος ἔχει ἐννοικίην ροπὴν ἐπὶ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς.

Καίτοι δὲ δὲν εἶνε ἀρνήσιμον ὅτι ἡ ἀσκήσις τῶν πνευμόνων καὶ ἰδίως διὰ τοῦ ἀδειν εἶνε ἀξιοσύστατος, οὐχ ἥττον ἢ ἀφορμὴ τοῦ φαινομένου ἐκείνου, ὡς ὁ Βύχχερος λέγει, κείται ἐν τούτῳ, ὅτι τὸ γυναικεῖον φύλον ὑποβάλλεται ἥττον εἰς τὰς βιωτικὰς μερίμνας καὶ ταλαιπωρίας παρ' ὅτι τὸ ἀνδρικὸν φύλον, καὶ ὅτι ἡ ἡσυχος καὶ ἀρμονικὴ ζωὴ τῶν γυναικῶν συμβάλλεται εἰς τὴν διατήρησιν τῆς υγείας καὶ μακροῦ βίου.

Δευτέρα ἐπίδρασις πρὸς τὴν μακροβιότητα εἶνε ὁ γάμος. Στατιστικῶς εἶνε ἐπίσης ἀποδεδειγμένον ὅτι διὰ τοῦ γάμου ὁ βίος καθόλου μακρύνεται. Κατὰ τοὺς στατιστικὸς ἐπίσης ὑπολογισμοὺς ὁ γάμος δὲν πρέπει νὰ ἀναβάλληται ἐπὶ μακρὸν, τὸ δὲ κοινῶς λεγόμενον «ἢ μικρὸς μικρὸς πανδρεύσου, ἢ μικρὸς καλογερύσου» δὲν εἶνε ἀπορριπτέον.

Ἔτι πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει καὶ ἡ κληρονομικὴ προδιάθεσις, διότι οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὡς καὶ ἄλλα οὕτω καὶ μακροβιότης κληρονομείται· παράδειγμα τούτου παρέχει ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια τῆς Ρωσσίας, ἡ οἰκογένεια τοῦ ἀποθανόντος Πίπα Πλου IX, τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας Mastai Ferretti, ἅτινα πάντα ἐφθασαν εἰς ἡλικίαν 100 ἐτῶν. Ὡστε ὀρθῶς ἔχει τὸ λεγόμενον ὅτι «ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν γονέων του πρέπει τις νὰ προσέχη».

Τάξις καὶ ἐνασχόλησις ἐξασκοῦν ἐπίσης σπουδαίαν ροπὴν. Γεωργοὶ, κυνηγοὶ, ναῦται, ἐν γένει πάντες, ὅσοι ζῶσιν καθαρῶ ἀέρι, ἀπολαμβάνουσι κατὰ κανόνα μακροῦ βίου, τούναντιον δὲ ἐργο-

στασίων ἐργάται, ὀρύκται κτ.λ. βραχυτέρον.

Ἐνδιαφέρων εἶνε ὁ ἐπόμενος ὑπολογισμός: κληρικοί, κεφαλαιοῦχοι, καὶ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι κατὰ μέσον ὄρον ζῶσιν ἀπὸ 65—66, ἔμποροι ἀπὸ 62, γεωργοὶ καὶ δασοτόμοι ἀπὸ 61, στρατιῶται ἀπὸ 56, ὑπάλληλοι, γραφεῖς, λόγιοι κτ.λ. ἀπὸ 58, διδάσκαλοι ἀπὸ 56, σοφοὶ ἀπὸ 55 μέχρι 44 ἐτῶν. Ὁ θέλων νὰ ζήσῃ μακρότερον, πρέπει νὰ ἐπιζητήσῃ νὰ γείνη κληρικός, ὑπουργός ἢ κεφαλαιοῦχος. Μεγάλῃ εἶνε ἡ ροπὴ τῆς πνευματικῆς ἐνεργείας, διότι μεταξὺ τῶν γεραιάτων ἐνρίσκονται ἄνθρωποι, οἵτινες πολὺ εἰργάσθησαν διανοητικῶς.

Ἄλλὰ καὶ ἐξωτερικαὶ τοῦ βίου περιστάσεις, ὡς ἐνδυμασία, τροφὴ κτ.λ. ἐχουσι μεγάλην σημασίαν. Ἡ ἀρίστη ἀπόδειξις τούτου εἶνε τὸ γεγονός, ὅτι ἀπὸ τοῦ μεσαιῶρος ἢ κατὰ μέσον ὄρον διάρκεια τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων πρὸ 3—400 ἐτῶν μόνον 21 ἔτη ἐπέφερεν, ἤδη εἶνε 30—40, ἐν δὲ τῇ Ἀγγλίᾳ 48—55 ἔτη. Ἐν τῷ ὑπολογισμῷ τούτῳ ὑπ' ὄψει λαμβάνονται μόνον αἱ πεπολιτισμέναι χῶραι. Ἄν ἡ μέση αὕτη διάρκεια τοῦ βίου ἐξικολουθῇ οὕτω, πρέπει νὰ περιμένῃ τις ὅτι αὕτη θέλει φθάσει εἰς τὰ 50 ἔτη κατὰ τὸν προσεχῆ αἰῶνα. Ἐνταῦθα παρατηρητέον ὅτι τὸ ὑγιεινὸν τῶν μεγάλων πόλεων πολὺ ἐβελτιώθη, αἱ μεγάλαι ἀσθένειαι σχεδὸν ἐξηλειφθησαν καὶ ὅτι ἐκτὸς τοῦ καλλιτέρου βίου ἡ ἱατρικὴ γνῶσις εἶνε ὑπερτέρα ἢ ἄλλοτε.

Ἡ αὕτη ἀντίθεσις οἷα ἡ μεταξὺ μεσαιῶρος καὶ νέων χρόνων ὑπάρχει καὶ μεταξὺ πενίας καὶ πλούτου. Στατιστικῶς εἶνε ἀποδεδειγμένον, ὅτι ἡ μέση τοῦ βίου διάρκεια τῶν πτωχῶν εἶνε σχεδὸν ἡμί-

σεια τῆς τῶν πλουσίων. Ἰδίως ἡ θνησιμότης μεταξὺ τῶν τέκνων τῶν πτωχῶν εἶνε καταπληκτικῶς μεγάλη· διότι ὑπ' αὐτῶν δεινότητι ἐρείδεται ἡ κατάρα τῆς πενίας καὶ τῶν στερήσεων. Ἐνῶ δὲ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκ τῶν τέκνων τῶν καλουμένων Σαντὸ κατὰ τὰ πρῶτα τῆς ζωῆς ἔτη μόνον 70] ἀποθνήσκουσιν, ἡ θνησιμότης μεταξὺ τῶν τέκνων τῶν πτωχῶν εἶνε 550]ο.

Πρὸς τοῦτοις λαμβάεται ὑπ' ὄψει κλίμα καὶ γεωγραφικὴ θέσις. Ὡς πρὸς τοῦτο τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ἡ Ἑλλάς, ἔπειτα δὲ αἱ βόρειαι χῶραι προτιμητέαι τῶν μεσημβρινῶν, ἀλλὰ βεβαίως ὑπὸ περιωρισμένους ὄρους. Αἱ ἄρισται καὶ ὑγιεινὰί θέσεις εἶνε αἱ παρὰ τὴν θάλασσαν, ἢ ἐπὶ μικρῶν νήσων, καίτοι ἡ ἐνεργητικὴ ἐπίδρασις τῆς θαλασσίας αἵρας ἐπὶ τὴν ὑγείαν δὲν πρέπει ὑπὲρ τὸ δέον νὰ ἐκτιμηθῇ· ἡ χειρίστη ἀτμόσφαιρα ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς εἶνε ἢ παρὰ τὰ ὄρη, ὡς τοῦτο δεικνύται φανερώς ἐν Ἑλβετίᾳ. Ἐν τοῖς ἐκεῖ ἐλώδεσι μέρεσιν ἢ κατὰ μέσον ὄρον διάρκεια τοῦ βίου εἶνε 20—30, ἐν τοῖς ὄρεσι τούναντιον 50—60 ἔτη.

* *

ΔΥΟ ΑΝΘ ΕΝΟΣ

Ἡ 25 Ἰουνίου ἦτο ἡμέρα ἐξαισία, ὁ ἥλιος ἠκτινοβόλει, τὸ πᾶν ἡρέμα, ἡ τρικυμία τῆς προτεραίας εἶχε παρέλθει, ἀλλ' ἡ τρικυμία τῆς καρδίας τοῦ Παύλου ἐξηκολούθει. Πολλάκις πρὸ τοῦ παρὰ τὸν καθήμενος καὶ τὰς χεῖρας ὡς στήριγμα τῆς κεφαλῆς ἔχων ὁ δυστυχὴς Παῦλος, παρὰ τῶν τὴν γαλινηῶσαν θάλασσαν, ἐσκέπτετο. Τὸ πρόσωπόν του ἠλλοιώθη ἀπὸ ζω-

τροῦ καταστάν πειλιδόν, καὶ ἐν αὐτῷ ἐξικονοῦντο ἡ θλίψις καὶ ἡ μελαγχολία· τὰ πάντα δι' αὐτὸν ἦσαν βέβηλος, οὐδένα ἐπέθει, ἐκτὸς τοῦ θανάτου. Τί τὸν ὠφέλει πλέον ὁ γλυκὺς ζέφυρος, τὰ μελωδικὰ τῶν ἀπιδόνων ᾠσματα, ἡ μόσχος ἢ ἀναδιδόμενη ἐκ τῶν ἀνθέων, ἐφοῦ ἀπώλεσε τὸ ἐν ὅπερ ἐπέθει, ὅπερ ἐλάτρευεν, ἀφοῦ ἔχασε τὴν μόνην ἐν τῷ κόσμῳ σύντροπον τὴν μητέρα του;

Ναί! ἤθελε καὶ αὐτὸς νὰ ἀποθάνῃ, ἤθελε νὰ ἐπαυερῇ τὴν ἀναπτέσαν μητέρα του, ἀλλὰ . . . ἀλλὰ, ἡγάπα καὶ ἕτερον πλάσμα μετ' αὐτὴν, ἡγάπα τὴν Ἀδελφαίδα

Εὐρισκομένη καὶ ἐκείνη εἰς τὰς αὐτὰς σκέψεις, εἰς τοὺς ἰδίους λογισμοὺς, τοὺς αὐτοὺς παλμούς, ὡς καὶ ἐκεῖνος, αἰσθανομένη, ἔπαυσε πλέον ἀγαπᾶσα αὐτὸν ὡς ἐραστὴν, ἀλλὰ λατρεύουσα ὡς ἀδελφὸν τὸν ἐπαρηγόρει, καὶ μόνη αὕτη ἔχει τὸ βάλσαμον τῆς ἀνακουφίσεως εἰς τὴν τεθλιμμένην καρδίαν τοῦ δυστήνου Παύλου.

Ἰρρανή καὶ αὕτη ὡς ἔμεινε καὶ ἐκεῖνος, οὐδένα ἔχουσα ἐν τῷ κόσμῳ σύντροπον πλην αὐτοῦ, ἐροεῖτο μὴ καὶ οὗτος ὑπὸ τὸ βαρὺ τῆς λύπης πάθος ἀσθενήσῃ καὶ τότε. . . . Ὡ τότε ἀπώλετο! καὶ ἡ τελευταία ἐλπίς!

Ἐσπέραν τινὰ καθ' ἣν αὕτη εὐράσκειτο πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ ἐραστοῦ τῆς, κοιμημένου ἐκ τῶν συνεχῶν κλυθμῶν καὶ συγκινήσεων, κλαίουσα τὴν τύχην αὐτοῦ, καὶ αἰσθανομένη ἑαυτὴν πλέον βαρὺ πρόσκομμα εἰς τὰς συνεχεῖς μελαγχολικὰς σκέψεις, καὶ τοὺς ρεμβασμούς ἐκείνου, ἀπεφάσισε νὰ τὸν ἀφήσῃ καὶ νὰ καταικήσῃ εἰς γειτονικὸν οἰκίον μακρὰν ἐκείνου ὃν τοσοῦτον ἡγάπα!

Καὶ ἐγερθεῖσα κατησπάσατο τὰς μελανάς του χεῖρας, καί:

— Ἐγίναιε Παῦλε, εἰπούσα σιωπηλῶς, ἀπῆλθε θέασσα ἐν τελευταίον φέλιμα ἐπὶ τῶν φλεγουσῶν παρεῶν τοῦ Παύλου.

Ἡ νύξ προύχωρει, οἱ ἀλέκτορες ἐφώνουν τὸ μεσονύκτιον, καὶ ἡ δυστυχὴς Ἀδέλα διήρχετο τὰς ὁδοὺς τῆς μικρῆς ἐκείνης κωμοπόλεως ζητοῦσα ἔσουλόν. Ἐφρευεν, ἀλλὰ τίς ἡ αἰτία;

ὦ ναί ! εἶ-αι φρικῶδες ὁ Παῦλος παρεφρόνησεν, εἰς τιοῦτον βαθμὸν ἢ λύπη του ἐκορυφώθη. Συχνότατα τὴν ἐπέπληττε διὰ σφάλματα ἀνυπερκατα, πολλάκις τὴν ἔδερνε λέγων:

— Ἐσὺ, ναί, ἐσὺ μὲ τὴν ἔθαψες.

Ἡ δὲ δυστυχὴς ἀπῆλθεν ἀκουσίως, χωρὶς ὁ Παῦλος νὰ τὴν ἐνοήσῃ, ἀλλὰ πῶς ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ ἂν ὁ ποθητὸς τῆς ζῆ, ἐὰν ἀσθενῇ, ἂν τέλος ἀπέθανε ; Πολλάκις ἐν και ᾧ νυκτὸς πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ Παύλου ἐφαίνετο σκιὰ τις παρατηροῦσα μετὰ περιεργείας τὰ παράθυρα, καὶ ἡ σκιὰ ἐκείνη ἦτο ἡ Ἀδέλα. Ἐμάνθανε παρὰ τῶν γειτόνων τὰ περὶ τῆς υγείας του καὶ ἔπειτα ἐπέστρεφεν εὐχαριστιμένη εἰς τὸ πενήχρον τῆς δωμάτιον.

Τὴν ἤρκει τόσον, ἠρίσκετο νὰ τὸν βλέπῃ καὶ ἂν ἦτο παράφρων τὸν ἠγάπα, τὸν ἐλάτρευε διακαῶς. Ὁ δὲ δυστυχὴς Παῦλος μόνος κατὰ μόνος εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐρχόμενος πολλάκις εἰς τὰς αἰσθήσεις του, ἐσκέπτετο ὅτι εἶχε μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς του καὶ ἄλλην σύ-τρυφον, ἀλλ' ἐνόμισεν ὅτι καὶ αὕτη τὸν ἐγκατέλειπε. Δὲν τὸν ἀπέμεινε λιπὸν τίποτε ἀπὸ τὸν σωτήριον δι' αὐτὸν θάνατον, ἤθελε ν' ἀποθάνῃ, καὶ τὸ ἀπεφάσιεν.

Ἐξῆλθε τῆς οἰκίας του καὶ διευθύνετο πρὸς τὴν θάλασσαν ἵνα ἐκτελέσῃ τὸ φρικῶδες τῆς αὐτοκτονίας ἐγκλημα, ἵνα καταθλιψῇ καὶ φέρῃ εἰς θάνατον καὶ ἕτερον πλάσμα ἔχον παρήγορον αὐτόν.

— Παῦλε, Παῦλε τί κάμνεις ; ἀνέκραξεν ὡς τρελλή.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἡκτινεβόλου, ἡ ξανθὴ τῆς κόμη ἐκυμάτιζεν ἐκ τοῦ ἀέρος ὡς ἐκυμάτιζεν ἡ πρὸ αὐτῆς θάλασσα, ἡ δυστυχὴς ἐπασχεν. Ἐκεῖνος ἐσιώπη τὴν παρετήρησεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ὡς νὰ μὴ τὴν εἶδεν ἄλλοτε ἐν πύλιν δάκρυ ἔρρευσεν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ ἐστράφη πρὸς τὸν βράχον.

Παρετήρησε τὴν θάλασσαν πρὸς στιγμὴν καὶ ἐπὶ τέλους ὤρμησε πρὸς τὸ χάος, ἀλλὰ χεῖρ τὸν ἐκράτησεν, ἡ χεῖρ ὅμως ἐκείνη οὐδὲν ἔκωλυσε τὴν ὄρμην τοῦ πενήχματος καὶ

κλείσατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀναγνώσται, ἐκρημνίσαν ἀμφότεροι, ὁ εἰς τῶν τὴν ἄλλην.

Μετὰ πέντε ἡμέρας τὰ σώματα τῶν δύο ἐραστῶν ἐπλεον ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἡ δὲ Ἀδέλα ἐκράτη εἰσέτι τὸν χιτῶνα τοῦ Παύλου, δείξασα καὶ μετὰ θάνατον ἡ ἀθῶα αὐτῆ ψυχῆ, ἔτι δὲν ἤθελε ν' ἀποχωρισθῇ ἀπ' αὐτοῦ.

* *

ΕΙΔΣΗΕΙΣ

Ἀγγέλλεται ἡ προσεχὴς ἐκδοσις ἱστορικοῦ συγγράμματος ὁ Ὀπλοποιὸς τῶν Μεδιολάνων. Ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ ἐκτίθενται περιεργὰ γεγονότα, συνδυάζοντα τὸ τερπνὸν μετὰ τοῦ ὠραίου, τὸ διδακτικὸν δὲ μετὰ τοῦ ὠφελίμου, ἐν ᾧ ἀπ' ἐτέρου ἀνελύσσονται πολυποικίλαι σκηναὶ διάφορα τοῦ ἀναγνώστου αἰσθήματα διεγείρουσαι, μεταφέρουσαι δὲ αὐτὸν κατὰ διάνοιαν εἰς ἀληθὴ κυκεῶνα βασιλικῆς αὐλῆς.

Οἱ τὴν ἐκδοσιν τοῦ συγγράμματος τούτου ἀναλαβόντες κ. κ. Η. Ραπτόπουλος καὶ Α. Σκενδριδης, προτιθέμενοι διὰ τῆς ἐκ τοῦ πονήματος αὐτῶν τούτου προκυφόμενης ὠφελείας τὴν προσεχὴ ἐκδοσιν πρωτοτύπου ἱστορικοῦ μελέτης, περὶ ἧς ὁ ἀναγγεῖλωσι λίαν προσεχῶς, κατέστησαν αὐτὸ τοῖς πᾶσι προσιτὸν διὰ τῆς μετρίας τιμῆς, ἣν ὤρισαν διὰ τὸ ὄλον ἀντίτυπον, ἐξ εἴκοσι τυπογραφικῶν φύλλων ἀπαρτιζόμενον τιμώμενον δὲ γρ 12.

Δὲν ἀμφισβόλλομεν δὲ ὅτι προθύμως θὰ συμβάλῃ τὸ καθ' ἑμᾶς δημόσιον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ λαμπροῦ τούτου ἔργου, οὗ τὴν ἀπόλαυσιν συνιστῶμεν καὶ ἡμεῖς θερμῶς παντὶ φιλιαναγνώστῃ.

ΕΛΕΓΕΙΑ

Εἰς τὸν Κωνσταντίνον Παπὰ Νικολαοῦ
Βεργίτην

Ἀποθάνοντα ἐν Χίῳ τὴν 19 Μαρτίου 1888

ἐν ἡλικίᾳ δέκα ἔξ ἐτῶν.

« Ἐπὶ νεκρῷ κλαῦσον, ἐξέλειπε γὰρ φῶς »

(Σοφ. 1ης. Σιραχ. Κεφ. ΚΒ. 11.

§

Ἦσο τὸ καύχημα τοῦ πατρὸς καὶ τῆς γραίας σου μᾶμ-
[μης, ὦ νέε,
τέκνον ἐλπίδων χρηστῶν, ἀδελφῆς ἢ χαρὰ, Κω-
[στατινε.

Πλὴν ἀδυσώπητος Μοῖρα ἐπέπρωτο βάσκανον ὄμμα,
ἐπὶ σὲ, νεανίαν ἀκμαῖον, ἀπηνῶς νὰ προσρήψῃ.
καὶ τὸ ἠσύχως λειβόμενον ρεῦμα τοῦ βίου φθοροῦσα,
τοὺς γλυκασμοὺς τῆς χαρᾶς εἰς δακρῶν σταγόνας νὰ
[τρέψῃ.

Νόσος ἀμειλικτος μὲ ὄρμην ἐπελθοῦσα μεγάλην,
φρεῖ ! τοῦ θανάτου τὴν κρύαν προὴν σ' ἐνεγύσησ' ἀ-
[σπλάγγως.

καὶ ἐν βραχεὶ τὴν θερμὴν σου μετέτρεψε κλίτην,
εἰς τὴν ψυχρὰν καὶ κατὰσκληρον πέτραν τοῦ χαλρον-
[τος τάφου.

§

Νέος καὶ εὐχαρις ἦσο καλὲ καὶ χρηστὲ νεανία,
κ' εἶχες ἐμπρὸς σου εὐρὸν τὸν τοῦ βίου σου δρόμον νὰ
[τρέξῃς.

Πλὴν σὲ κατέλαβεν αἰφνης ἐρμυνὴ τοῦ θανάτου ἢ
[λαίλαψ
κ' ἐλαχες τάφον ψυχρὸν στερηθεὶς τοῦ φωτὸς τοῦ ἡ-
[λιου !

Πῶς οὕτω νέος καλὸς εἰς τὰ σκότη τοῦ τάφου κατέβης,
κ' εἰς πένθος βαρὺ τὸν πατέρα σου ἐρριψας, Κω-
[στατινε.

Εἰς τὴν χρυσοῦν ἐποχὴν τῆς ζωῆς σου τὸν κόσμον ἀ-
 [φῆκες,
 ὄν τρόπον τὸ εὖσομον ῥόδον ἀρώματα χύνει καὶ θη-
 [σκει.
 Κάλλιον ἦτο μικρὸς ν' ἀποθάνης ἢ μήτηρ σ' ὀπότε,
 βρέφος σε ὄντα ἀφῆκε μεταστάσ' ἐκ τοῦ κόσμου ἀ-
 [ρωε.
 Οὕτω δὲν ἤθελες γίνεαι παραίτιος τόσων δακρύων,
 εἰς τὸν πατέρα, τὴν μᾶμμη, ἀδελφὴν καὶ τοὺς φίλους!

§

Πλὴν ἄλλαι βουλαὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἄλλα θεὸν ἐ-
 [πιτάσσει,
 αἱ δ' ἀποφάσεις Αὐτοῦ ἀκατανόητον πέλαγος, χάος.
 Κεῖσθω λοιπὸν ἐν εἰρήρῃ τὸ σὸν ποθεινότατον σῶμα,
 ἢ δὲ ψυχὴ σου ἐν κόλποις Ἀβραὰμ σκεπομένη ἀνέτως.
 παρὰ τὸν θρόνον τῆς θείας λαμπρότητος ἅς περιεργίῃ,
 καὶ μετὰ τῶν Σεραφεῖμ τὸν τρισάγιον ὕμνον ἅς μέλητη.
 Μέμνησο δὲ καὶ ἐμοῦ τοῦ σοῦ φίλου ἐν τῷδε τῷ κόσμῳ
 ὅστις τὴν μνήμη σου μὲ δάκρυα θὰ συνοδεύω ἀπαύ-
 [στωε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΛΕΜΗΣ.

ΠΟΙΗΜΑ

Ποιηθὲν καὶ ἐκφωνηθὲν ἐπὶ τοῦ τάφου
 τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ν. ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΟΥ
 ὑπὸ τοῦ ἀρεῖμοῦ του
 ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ Μ. ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΟΥ, Κεφα.λλήνος.

Ἀποφράς δι' ἡμᾶς ἦτο τοῦ Σαββάτου ἢ αὐγὴ
 καὶ πολὺ σκληρὰ μᾶς ἴφνη ἢ ἡμέρα Κυριακὴ.
 Εἰς τὴν πρώτην τῷ ὑψίστῳ ἐπαρέδιδες ψυχὴν
 καὶ στήν δευτέρῃ τὸ σῶμα εἰς τὴν μαύρην κρύαν γῆν.
 Πλὴν πῶς τόσον ἀνεπίστως θεῖε νὰ σὲ στερηθῶ;
 χωρὶς σύμβουλον, προστάτην πῶς θὰ ἀνηθῶ, νὰ ζῶ;
 Φεῦ τὰ δρέπανα τοῦ χάρου πόσον εἶνε ἀπηνά!
 μὲ ἐπλήρωσε καιρίως καὶ μ' ἀφῆκεν ὄρφανό.

Ποῦν' αἱ πράξεις; ποῦ τὰ ἔργα; ποῦν' οἱ λόγοι σ' οἱ γλυκοὶ
 μᾶς τ' ἀφῆρεσε τοῦ χάρου τὸ ἀμείλικτο σπαθί!

Εἰς τὸν βίον σου ἐστάθης ἀληθῆς χριστιανὸς
 καὶ εἰς τὴν ἀσθένειάν σου ἀνεδείχθης ὁ αὐτός.

Καὶ μᾶς ἔλεγες πολλάκις: « τέκνα μου ἂν τελευτῶ
 μὴ θρηνεῖτε, μὴ, μὲ κλαίτε· οὕτω ἔδοξε Θεῷ »

Εἶνε ἤδη πεπρωμένον νὰ σᾶς ἀποχωρισθῶ
 ὡ γλυκύτατά μου τέκνα, καὶ ἴστον Πλάστην ν' ἀναβῶ.

Ἄλλὰ πῶς ἐγὼ ὁ τάλας νὰ μὴ κλαίω καὶ θρηνῶ
 ἐνῶ χάνω ἐκ τοῦ κόσμου τὸν δεξιόν μου ὀφθαλμό;

Ἄχ! δὲν δύναμαι, ὦ! ὄχι, μὲ τοὺς λόγους μου αὐτοὺς
 νὰ ἐκφράσω τῆς καρδιάς μου πόνους καὶ ἀναστεναγμούς.

Δὲν σκοπεύω νὰ ὑμνήσω τὴν ζωὴν, τὰς ἀρετὰς
 καὶ τὰ προτερήματά σου καὶ τὰς πράξεις σου αὐτάς.

Ἐφερες ἱερωσύνης σχῆμα ἱεροπρεπῶς
 ἴστην φιλτάτην μας πατρίδα, πάντοτε ἦσο πιστός.

Εἰς τοὺς συγγενεῖς σου ἦσο Σκέπη, Δόξα καὶ Ἐλπίς
 καὶ εἰς τοὺς φίλους σου καὶ ξένους πάντοτε εὐχρηστής.

Ἦλπιζον ἐκ τῆς χειρός σου διὰ νὰ στεφανωθῶ
 καὶ ὄχι ἴγὼ νὰ σοῦ προσφέρω στέφανον τὸν νεκρικό.

Δὲν προσφέρω ἀπὸ κλάδους στέφανον καὶ ἀπ' ἀνθὸν
 ἀλλὰ τῆς εὐγνωμοσύνης στέφανον ἀληθινόν.

Ὁ υἱός, οἱ συγγενεῖς σου καὶ ὅλ' οἱ φίλοι οἱ πιστοὶ
 σνηθεροῖσθημεν ἴστον τάφον, ἵνα κλαύσωμεν μαζῇ.

Τῷ θεῷ νὰ δεηθῶμεν γῆν νὰ ἔχης ἐλαφράν
 τὴν ψυχὴν σου νὰ τὴν τάξῃ εἰς τοὺς κόλπους Ἀβραάμ.

Σεβαστέ μοι θεῖε λάβε τελευταῖον ἀσπασμὸν
 ἂν καὶ θὰ σὲ ἴδω πάλιν, ἴπάνω καὶ ἴστον οὐρανόν.

Κλίνω γόνυ τῷ ὑψίστῳ, δέομαι αὐτῷ θερμῶς
 τὰ ἀνθρώπινα σου λάθη νὰ κρίνῃ ἐπεικῶς.

Τὴν προσφώνησίν μου ταύτην ἔχω φόρον δι' ἐσέ
 ἀντὶ ὅσων μοὶ παρέσχες, ὦ προστάτα μου χρυσέ!

Ἐν Κων]πόλει τῇ 6 Μαρτίου 1888.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΜΙΑ ΙΔΕΑ

Ἄπο καρδίας, Ζωὴν ὀλβίαν
Καὶ εὐτυχίαν Τὴν εὐκνή·
Ἐπὶ τοῦ κόσμου, Ἄνευ ἐντόνου,
Λύπης καὶ πόνου, Ἴν' ἀπολαύσῃ
Πᾶς τις ποθεῖ.

Πλὴν, εἰ καὶ τοῦτο Μόνον θηρεύει,
Τρέχων γυρεύει, Τάλας θνητός·
Φεῦ! ἐπιμόνωσ, Θλίψιν, πικρίαν
Καὶ δυστυχίαν, Ἄπο ἡμέρας
Μέχρι νυκτός . . .

Χθές εἰς εὐδὴν, Πλήρη ἐνθέων
Κῆπον ὠραῖον, Πνευστὸν ἀλλή·
Εἶδον ὠραίαν, Κόρην ἔκμαίαν,
Ἀγγέλου θεῶν Περικαλλῆ.

Τὸ πρόσωπόν της, Εὐχαρὶ θεῶν,
Ἦν ἔκμαγετον Ἐρατεινόν . . .
Πλὴν εἰς τὸ βλέμμα Ἐῖπεν ἐκείνης,
Δάκρυ ὀδύνης Τὸ γαλανόν.

Ἵχθιν τὴν ὄψιν Εἶχε . . . Τελεῖα
Μελαγχολία Ταύτην κρατεῖ . . .
Χθές ἦν πετώτα, Νῦν . . . μέλις βαίνει
Καὶ ἀναστάνει! Πλὴν διὰ τί . . . ;

Πόνος συνθλίβει Γ' ἀγνὰ της στήθη·
Δεινῶς ἐβλήθη . . . ; Δικτυπᾶ,
Νῦν, τὴν καρδίαν Πάλμος ἐκείνης,
Μεστὸς ὀδύνης· Φεῦ! Ἄγαπᾶ . . .

Κόρη δειλαία! Εἶχε ποθήσει,
Ἴνα γνωρίσῃ, Ποῖαν μορφήν
Ἐχει ὁ ἔρωσ, Εὐθυμον θεῶν,
Κ' οἶαν ἠδέϊαν Φέρει τρυφήν.

Ζεφύρου κῦρην, Ὅπως εἰσπνεύσῃ,
Κ' ἐκεῖ ἐκασέσῃ Φλόγα δεινήν·
Τοῦ πλάτου τέκνου Τῆς Ἀφροδίτης
Θεῖ! ἡ ψυχὴ της Τὴν ἠδονήν . . . !

Ἦδη τὴν ὄψιν Τούτου γνωρίζει . . .
Πλὴν τί γνωρίζει; Ἐνκ τυφλόν . . .
Καὶ τὸν εὐρασκεῖ, Ἄνευ ἐλέους,
Ἐμπλεων δέους, Ἄπατηλόν . . . !

Ἵπνον οὐδὲως Νῦν ἔχει πλέον . . . !
Τὸ δάκρυ ρέον Ἐξ ὀφθαλμοῦ·
Ἵσως δροσίσει Τοῦτο φεῦ, μόνον,
Καίοντα πόνον Δεινοῦ παλμοῦ.

Δύστηνος κόρη! Ἀγνὴ βουλήσει,
Ἴν' ἀποκτήσῃ Ἐνθους χαρῶν,
Ἦθελε κ' ἔχει Τανῦν, πικρίαν
Κ' εἰς τὴν καρδίαν Τὴν συμφροδῶν.

Καλύπτει νέφος Τὴν ὑπαρξίν της,
Καὶ τὴν ζώην της Ὅναρ οἰκτρὸν . . .
Ζητεῖ ἐκ εἶνοσ, Ὅσ τῆ μισηθήσει
Πόθον, καὶ θνήσκει Νυχθημερόν . . . !

Χθές ἐπὶ ἔζη Ὅλην εὐδαίμων . . .
Σήμερον δαίμων Τὴν τυραννεῖ,
Καὶ ἡ ψυχὴ της Στόνον ἐκφέρει
Καὶ ὑποφέρει . . . Μάτην θρηνεῖ . . .

Εἰς ἀτμοσφαιραν Ἐρωτος, θεῶν
Ἦλπισ' εὐδαίαν, Βίον ἠδύν.
Κ' εὐρεν ἡ κόρη Φρίκην, ὀδύνην
Κ' ἔχει τὴν δίνην, Ὅς ἐπωδὴν . . . !

Ὅπως, εἰς μίαν Στιγμὴν καὶ μόνον,
Φέρει τὸν πόνον, Ἄνθ' ἠδονῆς·
Κ' ἔρμαιον κεῖται Νῦν ὑπερτάτης,
Λήθησ, ἀπάτης, Πλάνης δεινῆς.

Ἄπο καρδίας, Ζωὴν ὀλβίαν
Καὶ εὐτυχίαν Τὴν εὐκνή
Ἐπὶ τοῦ κόσμου, Ἄνευ ἐντόνου,
Λύπης καὶ πόνου, Ἴν' ἀπολαύσῃ
Πᾶς τις ποθεῖ.

Πλὴν, εἰ καὶ τοῦτο Μόνον θηρεύει,
Τρέχων γυρεύει, Τάλας θνητός·
Φεῦ! ἐπιμόνωσ, Θλίψιν, πικρίαν
Καὶ δυστυχίαν, Ἄπο ἡμέρας
Μέχρι νυκτός . . .

Κ. ΑΣΛΑΝΤΙΔΗΣ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ἰδιότροπος γάμος.—Γνωστὸν πλέον ἐγένετο ὅτι ἔλαις αἱ παραξενιαῖς καὶ τὰ περιέργα δὲν περιορίζονται μόνον ἐν Κίνα, ἀλλὰ πληθὺν τοιούτων παρέχουσιν ἡμῖν καὶ αἱ ἀμερικανικαὶ ἰδιοτροπίαι. Ἰδοὺ τοιούτου παράδειγμα. Πλούσιος ἀμερικανὸς, μεγάλεμπορος ἐν τινι χώρᾳ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἔγραψεν ἐσχάτως πρὸς παρισινόν τινα ἀνταποκριτὴν αὐτοῦ ἐπιστολὴν ἀφορώσαν ἐν ἀρχῇ μὲν τὰ περὶ τοῦ ἐμπορίου, περιλαμβάνουσαν δὲ ἐν τέλει καὶ τὰ ἐπόμενα.

« Ἀγαπητέ, ἀπορραίσας ἐπὶ τέλους νὰ νυμφευθῶ, μὴ εὐρισκομένης δὲ ἐνταῦθα ἀξίας δι' ἐμὲ συντρόφου, παρακαλῶ ὑμᾶς νὰ μοὶ ἀποστείλητε διὰ τοῦ προτεχοῦσ ταχυδρομείου νεαρὰν γυναῖκα κάτοχον τῶν ἐξῆς προσόντων: Δέον αὕτη νὰ κατάγηται ἐξ εὐγενῶν καὶ νὰ ἀριθμῆ εἰκοσὶν ἕως εἴλοσι πέντε ἀνοῖξεις, ἀναστήματος μεσαίου καὶ διατηροῦντος τὴν ἀνάλογον αὐτοῦ συμμετρίαν, καλλονῆς εὐαρέστου, χαρακτῆρος συμπαθητικοῦ, διαγωγῆς ἀμέμπτου· νὰ ἀπολαύῃ ἀκρας ὑγείας καὶ κράσεως ἰσχυρᾶς ἵνα δύνηται νὰ ὑποφέρῃ τὰς μεταβολὰς τοῦ κλίματος. Δὲν ἀπαιτῶ παρ' αὐτῆς προίκα. Ἐὰν αὕτη ἀριχθῆ συμφορῶς τῶν ἀνω συστάσεων, μετὰ τῆς παρούσης ἐπιστολῆς ἐγχειρισθησομένης ταύτης ὑπ' ὑμῶν, ἢ τοῦλάχιστον μεθ' ἐνὸς ἀντιγράφου πιστοποιητικοῦ (διὰ τὸν φόβον βεβαίως τῶν ἐνεκῶ ἀπάτης τινὸς συνεπειῶν) ὑπογράφουμαι νὰ ἐκτιμήσω τὴν περὶ ἧς ὁ λό-

γος ἐπιστολὴν καὶ νὰ νυμφευθῶ τὴν φέρουσαν μεθ' ἡμέρας δέκα πέντε ὄψεως, καὶ εἰς ἐνδειξιν . . ., ὑπογράφουμαι . . . »

Ὁ παρισινὸς ἀνταποκριτῆς, ἀναγνώσας τὸ ἀσύνηδες τοῦτο ἄρθρον ὅπερ κατέτασεν τὴν μέλλουσαν μνηστῆν ἐν τῇ αὐτῇ τῶν ἐμπορευμάτων τάξει καὶ ἦν ὠρεῖλε νὰ ἀποστείλῃ πρὸς τὸν πελάτην αὐτοῦ, ἐθαύμασε διὰ τὴν συνετὴν ἀκριβείαν περὶ τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ ἀμερικανοῦ καὶ ἀπεράσισε νὰ ἐξυπηρετήσῃ αὐτὸν μετὰ πάσης τῆς δεούσης προθυμίας. Ἄμ' ἔπος, ἀμ' ἔργον. Εὗρε τὴν ζητουμένην γυναῖκα, ἑρασίμην τινα δεσποινίδα ἥτις καὶ ἐδέχθη πάραυτα τὴν πρότασιν του. Ἐπέβη ἐμπορικῶς ἀτμοπλοίου μεταβαίνοντος εἰς Χάβρην, φέρουσα τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικὰ, δοθέντα αὐτῇ ὑπὸ τοῦ ἀνταποκριτοῦ. Ἐν τῇ ἀπαντήσει ἐγράφοντο τὰ ἐξῆς: « Ἀγαπητέ, εἶναι κόρη εἴκοσι καὶ μίαι ἀνοῖξιας, ποιότητος κατασκευῆς καὶ συμπεριφορᾶς ἐκ τῶν δεουσῶν. ὡς καὶ ὑμεῖς αὐτὸς ἅμα τῇ ἐμφανίσει της θέλετε κρίνει. » Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς της ὁ ἀνταποκριτῆς εἰδοποιήσατο τὸν πελάτην αὐτοῦ διὰ τηλεγραφήματος. Ἐμπορεύματα, τηλεγράφημα καὶ ἡ πρὸς γάμον δεσποινὶς ἀφίχθησαν συγχρόνως εἰς τὸν πρὸς ὃν ἔδρον αὐτῶν. Ὁ Ἀμερικανὸς μεταβαίνει εἰς Νέααν Ἰόρκην παρέστη εἰς τὴν ἐκφόρτωσίν των. Εἶδε δὲ ἀξιαγάπητον ὄντος κόρην, ἥτις ἅμα τῇ προσωνομίᾳ του, τῷ εἶπε. « Κύριε, ἔχω συναλλαγμὰ τι ἐφ' ὑμῶν ὅπερ πιστεύω ὅτι θέλετε ἐντίμως ἀποδεχθῆ. » Καὶ ἐνεχείρισεν αὐτῷ πάραυτα τὴν ὑπὸ τοῦ ἀνταποκριτοῦ δοθεῖσαν αὐτῆς ἐπιστολὴν ὡς καὶ τὰ πιστοποιητικὰ. « Δεσποινίς, εἶπεν ὁ Ἰάγκιου: οὐδεὶς ποτε διεμαρτυρήθη κατὰ τῶν ἐπ' ἐμοῦ συναλλαγμάτων, πολλῶν δὲ μάλλον τὸ παρὸν, ὅπερ εὐχαρίστως ἀπὸ τοῦδε ἀποδέχομαι. »

Τὸ συνοικέσιον ἐγένετο ἀκριβῶς μετὰ δε-

καπέντε από τῆς ὄψεως ἡμέρας μέτρω μεγίστης ἀγαλλιάσεως καὶ εὐτυχίας. Οἱ δύο σύζυγοι ἐξακολουθοῦσι ζῶντες τὸν ζηλευτὸν τοῦ μέλιτος μῆνα.

ΠΟΙΚΙΛΑ

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ΚΑΙ ΠΟΡΘΜΕΥΣ

Φιλόσοφος εἰσῆλθεν εἰς πλοίαριον ἵνα διαπεριωθῆ ποταμὸν τοῦ νέου κόσμου.

Διαρκούντος τοῦ πλοῦ ἠρώτησε τὸν πορθμέα ἐὰν ἐγίνωσκεν ἀριθμητικὴν.

— Ἀριθμητικὴν; Ὅχι, κύριε.

— Λυποῦμαι, φίλε μου, διότι τότε ἐχάσατε τὸ ἐν τέταρτον τῆς ζωῆς σας.

Μετά τινα λεπτά τὸν ἐπανηρώτησε.

— Γνωρίζετε μαθηματικά;

— Ὅχι.

— Καλῶς τότε, ὑπέλαβεν ὁ φιλόσοφος, ἐχάσατε τὸ ἥμισυ τῆς ζωῆς σας.

Τῇ στιγμῇ ταύτῃ τὸ πλοῖον προσέκρουσε κατὰ παλαιῦ δένδρου ἐρριμένου ἐν τῷ ποταμῷ· ὁ πορθμέυς πηδήσας ἐπὶ τῆς ὄχθης ἀπεδύθη τὸ ἐνδομά του καὶ ἠρώτησε τραχέως τὸν φιλόσοφον.

— Κύριε, ἤξεύρετε νὰ κολυμβάτε;

— Ὅχι.

— Καλῶς τότε, ὑπέλαβεν ὁ πορθμέυς, ἡ ζωὴ σας ἐχάθη δολοκλήρως, διότι τὸ πλοῖον μέλλει νὰ καταδυθῆσθῃ.

* *

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ

Χημικός τις ἀνεκάλυψεν ὅτι ὁ ἔρωσ σύγκειται ἐκ δέκα πέντε μερῶν χρυσοῦ, τριῶν μερῶν καλῆς ὑπολήψεως καὶ δύο μερῶν ἀγάπης.

* *

ΑΚΡΙΒΕΙΑ

Τυφλὸς ἠρνήθη νὰ ἐξοφλήσῃ συναλλαγ-

ματικὴν προρατικῶς ὅτι αὕτη ἦτο πληρωτέα ἅμα τῇ ὄψει

* *

ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ

Ἐπάρχουσι τέσσαρες μεταλλικαὶ ποιότητες, διὰ τῶν ὁποίων ὁ ἄνθρωπος εἶνε βέβαιος ὅτι θὰ εὐδοκιμήσῃ ἐν τῷ κόσμῳ: σάκκος χρυσοῦ, λυχνία ἀργυρᾶ, πρόσωπον ὀρειχάλκινον καὶ καρδιά σιδηρά.

* *

Η ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ

Τρία τινὰ θηρεύουσιν οἱ νέοι τῆς ἡμέρας: τὴνσχέσιν πρὸς νεάνιδα μετὰ πολλῆς προικῆς, ὑποκάμισα τῆς κολλας ὑψηλά ὡς τεύχος καὶ μύστακα.

ΑΙΝΙΓΜΑ ΙΣΤ΄.

Σκέψαι, ὦ λύτριά, καλῶς διότι ὅπως μ' [εὐφρῆς,

Σοὶ λέγω κ' ἐπιμένω,

Θέλεις μικρὸν δυσκολευθῆ.

Οἶον δὲ μέγα κ' ὑψηλὸν εἶμι, ἐὰν ἐξεύρῃς,

Ὅ,τι ἐγὼ ἐμραίνω,

Ἀμέσως θέλει φωραθῆ.

Φαίνομαι αἰετοῦ ἐν τῇ γῇ, ἀλλ' εἰς τινος, [φεῦ. μόνον,

Τὴν ἔδραν ἔμωσ ἔχω,

Ἐν οὐρανῷ τὴν ὑψηλήν.

Ἰδίᾳ, πρὸς τὴν κτῆσιν μου αἰσθάνεται τις [πόνον,

Ἄλλ' ἐντρυφῆν παρέχω,

Τοῖς ὀπαδοῖς μου τὴν καλήν.

« Ἀρκεῖ, μοὶ λέγεις, εὐκόλος ὑπῆρξες σοῦ [ἡ λύσις,

Πλὴν ὄντως ἡ σὴ κτῆσις,

Δύσκολος εἶν' ἐπίσης. »

Κ. ΣΑΓΛΑΝΙΔΗΣ.